

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Pošamezna številka 1 Din. Inerate in reklamacija sprejema u p r a v a »Domoljub«. — Telefon 29-92

Katoliškim vernikom v Jugoslaviji!

V smislu sklepa katoliških škofov v Jugoslaviji vas najtopleje vabimo na

II. EVHARISTIČNI KONGRES

ki se bo za vso kraljevino vršil v Ljubliani v dneh 28., 29., 30. junija 1935.

Pridite, da skupno izpričamo svojo vero v Boga in Gospoda našega v presvetem Rešnjem Telesu!

Pa sedanjí čas, ko je na svetu tako malo miru, srčne zadovoljnosti in tihe sreče a toliko negotovosti, temnih slutenj in mračnih skrbi, ali ni kaj malo pripraven za tako veliko zunanje slavlje? A vprav sredi težav in tegob teh težkih dni stoji naš Odrešenik Jezus Kristus kakor nekoč med trpečim ljudstvom ter nas vse, ki so nam oči kalne od skrbi in ušesa naglušna od tarnanja, ljubeznivo vabi: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil« (Mt 11, 28).

Slušajmo ta sladki glas, ki nam obljublja olajšanje in moč zberimo se kakor ovce okrog svojega Dobrega Pastirja in s sv. Petrom vdano recimo: »Gospod, h komu poidemo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti Kristus, Sin božji« (Jn 6, 68, 69). Slej ko prej je resnično, da je tudi v časnem oziru rešenje narodov le v Kristusu, Odrešeniku sveta. Zakaj »srečno ljudstvo, ki mu je njegov Bog Gospod« (Ps 32, 12).

To srečo iščemo sebi in svojemu narodu v krizi naših dni. Našli jo bomo le pri Kristusu. Kajti ni toliko krize kruha, saj ga je v obilju. Ni toliko krize dela, saj nas delo povsod kliče. Kriza duš je, zato nered in ob krivični obilici stradež milijonov. Kriza duš je, zato needinost, nemir in sovraštvo. Iz krize duš vodi le en izhod, Oni, ki je ob sebi dejal: »Jaz sem pot, resnica in življenje« (Jn 14, 6).

Kristus v presvetem Rešnjem Telesu je naše življenje. Iz njega zajemamo pogum v težavah, veselje v preskušnjah, upanje v brezupu, veliko vse premagujočo ljubezen do Boga in do bližnjega. Iz takšne ljubezni vzkljuje mir v narodu in med narodi. Iz takšne ljubezni se bo našla prava pomoč v tolikeri bedi in prava rešitev zamotanih vprašanj.

Moramo in hočemo pripomagati, vsak po svojih močeh, da se svetovna stiska olajša vsaj v našem narodu in to po Jezusu, našem edinem Rešitelju. Zato pridite vsi, ki verujete v Jezusa Kristusa, v presvetem Rešnjem Telesu med nami živečega. Vabimo vse stanove, pred vsem vse delovne stanove, ki jih je teža naših dni najbolj zadela, da v Jezusu najdejo pot iz stiske. Vabimo katoliško inteligenco, da v Jezusu najde resnico sredi sedanjih zmot. Vabimo zlasti mladino, da v Jezusu najde življenje, pravo, lepo in osrečujoče. Pridite, priredimo Jezusu, našemu Odrešeniku, zmagovito slavlje! Pridite, poklonimo se v molitvi in ljubezni našemu Bogu, ki ima svoje bivališče med nami!

Pridite, združimo se z Jezusom, ki je kruh življenja, zedinimo se po Njem v medsebojni ljubezni in v trajnem miru!

Že sedaj pa pripravljajmo svoja srca z molitvijo, sv. daritvijo in žrtvami na velike dni kongresa, da bodo res dnevi, ki po presv. Evharistiji odprejo našemu narodu vire nadnaravnega življenja v blagoslov naši domovini.

V Ljubljani, na praznik Kristusa Kralja 1934.

† Dr. GREGORIJ ROZMAN,
škof ljubljanski.

† JOSIP dr. SREBRNIČ,
škof krški,
predsednik stalnega odbora za evharistične kongrese.

RAZGLED PO SVETU

Protikomunistični dnevi

V Kanadi prireajo to jesen takozvane protikomunistične dneve. Pripravila jih je katoliška socialna šola v Montrealu. Med govorniki je nastopil tudi sam kardinal-nadškof iz Québeca Villeneuve. On je govoril o modrolovni osnovi boljševizma. Kanadski poštni minister Sane je omenjal težko današnje krize, ki je predvsem kriza poštenja in vesti in zato tudi dobro podlago za razvratno delo komunizma.

Nadaljni govorniki so opisovali težke razmere v Rusiji in veliko agitacijo, ki so jo razvili brezbožniki ne samo v Rusiji, ampak tudi v drugih evropskih in ameriških državah. Zaključno predavanje je imel škof msgr. Deschamps. Govoril je o socialni pravičnosti, ki je najboljši jez proti navali komunizma. Papir je poslal prirediteljem brzojavko, želeč jim mnogo uspeha in posnemovalcev.

Prava doba socialne, slovanske Rusije

Nemški pisatelj Herman Fehst opisuje v posebni knjigi vplive židovstva na sedanje razmere v Rusiji. V knjigi navaja imena in z njimi dokazuje, da imajo židje-marksisti v rokah glavne politične urade, vso zunanjo in notranjo politiko, zunanjo trgovino, prehrano, kmetijstvo in industrijo, finance in vso politično upravo vojske in prometa. Rusi so samo še nekak zunanji firnež sovjetske hiše, ki so jo

zasedli od kleti do strehe samo židje. Med rusko mladino se pojavlja proti židom vedno hujše sovraštvo in Stalin sam je moral priznati obstoj ruske narodne opozicije. Nedvomno se bo židovstvo borilo za svoj obstoj in svojo moč dotlej, da prikipi srd do vrhunca in se bo ruski Slovan otresel židovskega jarma. Tedaj napoči šele prava doba socialne, slovanske Rusije.

ANGLIJA

s Pred imenitno poroko. V novembru se poročni angleški princ Jurij z grško princezo Marino. Na poroki in sloveči slavnostni pojedini bo navzočih nad 100.000 gostov, med njimi pet kraljev in dolga vrsta najvišjih dostojanstvenikov. Poročno oblačilo za nevesto izdeluje 240 prvovrstnih grških šivilj. Londonški modni saloni pa delujejo sedaj s polno paro, da zmagajo vse naročila za poročni dan. Peroka bo 28. novembra v Londonu najprej po obredih anglikanske cerkve, kateri pripada ženin, in nato po obredih grško-pravoslavne cerkve, ker tako želi nevesta.

AVSTRIJA

s Minister Fey v zagati? Dunajski pravnik dr. Fric Kreisler, ki je pred kratkim pobegnil iz Avstrije na Češkoslovaško, je spisal zanimivo brošuro, ki se peča z dogodki z dne 25. julija 1934 in s tem v zvezi z umorom kanclerja dr. Dollfussa. — Brošura je vzbudila ogromno zanimanje, ker dolži izdajatelja majorja Feyja, ki je bil že takrat minister v Dollfussovi vladi, da je vedel za nameravani puč in ga vprašuje, kdo je oddal drugi strel na kanclerja dr. Dollfussa, ki je bil smrtonosen. Dr. Kreisler se v svoji brošuri opira na obširen material, ki ga je zbral na podlagi stenografskih zapisov ob priliki sodne razprave justiciarnih pučistov in trdi, da je pripravljen svoje trditve dokazati pred rednim sodiščem, ako se mu omogoči, da zamore nemoten pregledati sodne akte na Dunaju in če vlada dovolj, da bodo objavljena imena vseh pučistov. Avstrijska vlada je zahtevala od Čehoslovaške izročitev dr. Kreislerja in je bil imenovan v Pragi prepeljan v začasni zapor, dokler se zadeva ne razčisti. Za brošuro, ki ima naslov »Kdo je umoril dr. Dollfuss?«, vlada ogromno zanimanje, zlasti v Avstriji, kamor jo je bilo mnogo utihotapljene. Praški »Socialdemokrat« poziva Feyja, naj toži, če ni upa.

s Razno. V Pliberku je državni prosvetni poročevalec ustanovil takozvano »Bauernschule« za odraslo podeželsko mladino. — Božične šolske počitnice trajajo od 23. dec. do vključno 6. januarja. — 80 letnico je praznoval v Inostosti bivši ravnatelj celovške gimnazije Gottfried Flora. — Cesta čez Podkoren je do maja prihodnjega leta zaprta. — Na novi »bajtiški cesti« je zadelo padajoče deblo Margareto Houtz iz Bele, mater dveh otrok. Nearečnica je bila na mestu mrtva. — V naraslem Volčjem potoku pri Grebinju je utonil 4 letni Avgust Pribernik. —

AMERIKA

s Razno. V Aurori Ill. je umrl 62 letni Martin Mlekar iz Prežganja pri Litiji. — Smrtno se je ponesrečil John Vičič iz Celje pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. — V Roudupu Mont. je preminula 39 letna Neža Komad iz Kota pri Ribnici. — V Muldanu so pokopali Franka Rozana, doma nekje iz Gorenjskega. — V Panama Ill. je zapel mrtvaški zvon 54 letni Julijani Golčnik roj. Kovač, nekje iz Gornjega Štajerskega. — V Bradocku pa so pokopali 47 letnega Petra Sedmaka iz Zagorja pri St. Petru na Krasu. — V Raymboultownu blizu Calumeta v Michiganu so djali v grob 67 letno Elizabeto Marolt. V Ameriki je živel že 47 let. — V Clevelandu je umrl 90 letni Jožef Mestnik iz vasi Laze, fara Krka na Dolenjskem. Na pokopališču je g. župnik Oman v spremstvu g. kaplana J. Slapšaka opravil zadnje obrede. — V Shebbogyan Wis. je odšel v večnost Leo Majcen iz Polja, fara Sv. Trojica pri Mokronogu.

MADJARSKA

s Pobožne želje gospodov Madjarov. Po načrtih madjarskih listov bi Čehoslovaška sploh zginila in bi bila razdeljena med Nemčijo, Avstrijo, Poljsko in Madjarsko. Erdeljska bi se odcepila od Rumunije in bi tvorila posebno republiko pod pokroviteljstvom Madjar-

ake. Dravska banovina v celoti in del Savske banovine do Zagreba bi se pripojile Avstriji. Ostali del Hrvatske s Slavonijo in Dalmacijo bi tvoril samostojno hrvaško državo pod pokroviteljstvom Italije, del Bosne s Hercegovino in Crno goro pa bi tvoril s predvojno Srbijo samostojno kraljestvo Srbijo. Bedak!

NEMČIJA

s Naglo se oborožuje Nemčija. Angleški listi poročajo vznemirljive vesti o oboroževanju Nemčije. V kratkem bo gotova v Nemčiji največja tovarna letal, v kateri bo zaposleno 30.000 delavcev. Manjše take tovarne bodo zgrajene ob Baltičnem morju. Iz tovarne letal v Friedrichshafnu odleti vsako noč po dvoje letal v neznano smer. Trenutno je v Nemčiji zaposleno pri proizvodnji letal 15.000 delavcev. Do konca leta 1935 računajo, da bi Nemčija mogla razpolagati s 25.000 letali.

DROBNE NOVICE

Novo egiptovsko vlado je sestavil Nešim paša, ki je izjavil, da bo sedanjo ustavo odpravil.

Velikih poverbam so prišli na sled v rumunskem ministristvu za gozdove. 100 milijonov!

30 milijonov frankov je zapustil umorjeni francoski zunanji minister Barthou akademiji znanosti in umetnosti.

50 češkoslovaških policijskih uradnikov odpotuje v Posarje, kjer bodo opravljali policijsko službo.

Volimo pravice dobe — turške žene.

Dve novi torpedovki po 600 ton so zgradili na Reki.

Najdražji kruh je sedaj v Nemčiji (1 kg skoraj 9 Din).

500 ljudi je izgubilo življenje v zadnjem tajfunu (silnem viharju) nad Filipini.

Latinka se baje v Rusiji ne more uveljaviti; le 25 milijonov ljudi jo uporablja poleg cirilice.

Posebno policijo za preganjanje beračev imajo v Egiptu.

Mojastrski šole za žahiste so otvorili v ruskem Kijevu.

Umrl je general Teodorov eden najbolj znanih bolgarskih vojskovodij.

308 avstrijskih občin je izvolilo nadvojvodo Otona za svojega častnega občana!

40 bojnih aeroplanov je zgorelo v kitajskem mestu Nančan. Le tako naprej!

Na Angleškem so odklonili španske pomaranče, ker so bile zavite v papir s hitlerjevo sliko.

S hitrostjo 126 km na uro bodo vozili nemški brzojavci.

Nogomet se počne z letošnjim letom kot obvezni predmet v Nemčiji. Zbogom učenci!

Radi napada na italijanski konzulat ni izključena vojna med Italijo in Abesinijo.

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vsi vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: Ne 2050-64 Bruxelles. FRANCIJA: Ne 1117-64 Paris. HOLANDIJA: Ne 1434-64 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: Ne 5267 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. računice.

Spomnimo se bratov v tujini

Prihodnja nedelja bo zopet po vsej državi posvečena spomnu in ljubezni do onih naših stotisočev bratov in sestra, ki so zdoma in se po tujih mestih, državah in delih sveta pehajo za svoj ljubi kruhek. Zapustili so svojo domačo hišo, svoj dom in se razkropili širom sveta. Toda ali so s tem prenehali biti člani svojih družin? Prenehali biti naši? Ne! Če nas ložijo gore in doline, morda široka morja, vendar smo z njimi ena družina, en narod, ena država. Pesnik lepo pravi, da so »Slovenija, Jugoslavija na tujem«. En narod, ena družina smo ostali.

Zato pa mi ne smemo pozabiti na nje in oni ne na nas! Vez družinske in narodne ljubezni mora ostati med njimi in nami! Ne sme se pretrgati!

Ker se nismo o pravem času zavedli te naše skupnosti in dolžnosti, ki so z njo spojene, ker je domovina pozabljala na nje, potapljali in se še potapljajo naglo v tujih morjih in se izgubljajo za nas versko, narodno, še najbolj pa družinsko. Drugi rod na tujem je že zvečine potujen. To nas danes boli. Tu doma žive še starši, še otroci, še bratje in sestre, pa — — — pozabljeni. Od dragih iz tujine ni več glasu. To nas danes vse peče in skeli. Domovino to boli in kesamo se svoje nemarnosti.

Toda ne! V prihodnje se to ne sme več zgoditi! Tu doma, ali kjerkoli zdoma, naša kri mora ostati naša, cela naša, po srcu in duhu, po veri in narodu, po družini. Ena družina hočemo ostati, pa naj nas siene kolikor hoče!

Na tisoče imamo zadnja leta zlasti slovenskih deklet, rožic našega naroda, zdoma po svetu. Kako nas boli srce za nje! Kako nas skrbi njih moralni, verski in narodni obstanek! Zlasti teh ne smemo pozabiti! Naš na-

rodni ponos so. Vse, vse hočemo žrtvovati, da si jih ohranimo. Tujina nam jih ne sme zastrupiti, pomendrat v blato!

Vsega tega nas hoče opomniti danes leden izseljenska nedelja, praznik naše krvi na tujem.

»Družba sv. Rafaela« in »Društvo za varstvo deklet« vabita vsa Slovenijo, da se ta dan pridruži ostalim škofijam Jugoslavije in praznuje doma, v cerkvi in dvorani ta lepi dan. Zlasti prosita:

1. da se po vseh naših cerkvah danes leden spominjamo vseh naših zdoma v pridigah, s prejemom sv. zakramentov domačih za svoje zdoma, s skupnimi molitvami zanje, z darovanjem malih darov za »Družbo sv. Rafaela«

Pridna gospodinja skrbi, da so člani njene družine vedno krepki in zdravi. Zato jim nudi za zajtrk skodelico kakaa. Posebno slasten in tečen je **Mirim kakao**, ki ga dobite pri vsakem trgovcu. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo Din 1.-.

»BOGOLJUB«

je najlepši slovenski nabožni list s slikami v barotisku. Naslov: Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

in »Društvo za varstvo deklet«, ki vršita v ime nu naroda skrb za nje.

2. Da naj bodo v vseh dvoranah predavanja o izseljenstvu, zlasti o vprašanju naših slovenskih deklet in naših po diaspori.

3. Starši, bratje in sestre, sorodniki, naj ta dan, ali kdaj v adventu, gotovo pišejo svojem z doma skupno tiskano pismo, ki sta ga založili »Družba sv. Rafaela« in »Društvo za varstvo deklet«. Pa tudi sami naj jim v lepih besedah dostavijo svoje opomine za zvestobo do Boga, cerkve, družine, naroda in države. Pošljejo naj jim knjižico »Če greš na tuje...« (stane 2 Din, 100 iztiskov 90 Din). Pismo se deli brezplačno, prosimo samo darov za kritje tiskovnih stroškov. Po pošti naj se pošlje dar v znamkah. Oboje se naroča pri obeh društvih.

Družba sv. Rafaela.

S cerkvijo hočemo živeti in trpeti

Cerkveno leto se bliža svojemu koncu! Ob koncu leta pa je primerno, ozreti se nazaj v preteklost. Kakor na silvestrov večer... Posebno še zato, ker cerkveno leto sega globoko v našo duševnost, spaja tostranstvo z onostranstvom, v naše vsakdanje življenje vpleta nebeške misli.

Ali si pretečeno cerkveno leto obrnil svoji duši v prid? Si iskal Kristusa in ga našel? Si živel s Cerkvijo in z njo veroval? Si nauke svete katoliške Cerkve sprejemal z odprtim srcem? Si ostal zvest? Si postal čistejši, vestnejši, svetejši? Si izpolnjeval zapovedi? Te je glas zvona in cerkvene pesmi kaj dvigal k nebu? Si sprejemal milosti, ki jih Bog tudi grešniku daje?

Da, sama vprašanja... Toda resna. Tako resna, da odgovor sega preko groba.

Nismo ustvarjeni za ta svet. Pot v našo pravo domovino nam kaže Cerkev v svojem cerkvenem letu. Zato za sklep naša odločna volja: Še z večjo ljubeznijo, še z večjo zvestobo hočemo s cerkvijo živeti in trpeti, bojevati se za pravice nebeškega kraljestva in zmagati pod poveljstvom Kristusa Kralja!

Najbogatejši bodoči prestolonaslednik. Na sliki vidimo ženo prestolonaslednika Sahiba-Zada-Azama Jaba iz Hajderabada v Indiji. V rokah drži svojega najstarejšega sinčka, ki bo bodoči prestolonaslednik. Stari oče tega fantka je Nizam v Hajderabadu in je najmočnejši ter najbogatejši knez v Indiji.

Reven naseljenec v majhni kanadski vasi v Ramore, Severni Ontario, je na svojem posestvu našel žloto rude. Geologi so na podlagi te najdbe ugotovili, da je tod okrog dosti zlata. Ko se je ta novica raznesla po Kanadi, so v ta zapuščen kraj hiteli ljudje z vseh vetrov. Zemljišča so začela silno rasti v cenah; ponekod celo na 150.000 do 200.000 dolarjev. Na sliki (na levi) vidimo geologa, ki preiskuje izkopani kamen, v katerem je zlato. Na desni so ekornne naprave s pomočjo katerih hočejo kopati zlato.

KAJ JE NOVEGA

Ne odlašajte!

Naročnike, ki imajo še kak zaostanek na naročnini za tekoče leto, vljudo vabimo, da ga takoj poravnajo bodisi naravnost na upravo ali pa v roke poverjenika, pri katerem prejema »Domoljuba«. Ob skle-

pu leta mora uprava poravnati vse obveznosti v tiskarni. Tega pa ne more storiti, dokler naročniki-zamudniki ne store svoje dolžnosti. — Zato ponovno prosimo: Ne odlašajte!

Novi državni proračun

Finančni minister dr. Djordjevič je predložil Narodni skupščini predlog državnega proračuna za leto 1935/36.

Novi proračun znaša skupno 9967,8 milijonov Din in je za 183,3 milijonov Din nižji od letošnjega. Predlog proračuna splošne državne uprave predvideva za 6850,18 milijonov Din izdatkov in je za 64,16 milijonov Din nižji od sedanjega. Proračun državnih podjetij pa znaša 8187,6 milijonov, za 119,2 milijonov Din manj kot letošnji.

Novi proračun je najnižji proračun, kar jih je imela Jugoslavija v zadnjih 11 letih. Skoraj vse postavke so v proračunu znižane, razen naslednjih: pokojnine in invalidske podpore so povišane za 11, izdatki za pravosodje za 6,8, za vojsko in mornarico za 56,7 in za socialno politiko za 0,5 milijonov Din.

Znižani pa so tudi proračunjeni dohodki. Posredni davki so znižani za 134 milijonov. Novih davkov ali poviškov starih davkov proračun ne predvideva.

Premalo je

Premalo je, rojaki, če ne berete slabih časopisov in umazanega tiska. Vi morate brati dobre slovenske liste. Vsakdanja izkušnja uči, koliko vzgojno moč imajo dobri vzgojni listi, ki so glasniki krščanskih in narodnih načel. Slab tisk pa je neizmerno zlo, posebno mladi-

ni. Zato je nujno potrebno, da se slabemu tisku ustavljamo z dobrim. Dober list mora najti vrata v vsako krščansko družino. Plemenite sile vsega naroda se morajo združiti za prosep obče koristi. Sirjenje dobrega tiska je ena najvažnejših nalog Katoliške akcije.

ZAHVALA

Dne 25. novembra je meni, podpisani, pogorela stanovanjska hiša. Z njo vred mi je pa ogenj uničil tudi večji del moje obleke in mojih živin, ki sem jih imela spravljene pod streho. Bila sem v hudi stiski. Denarnih sredstev nisem imela pri rokah, da bi mogla začeti s pripravo za obnovitev potrebnega stanovanja, zima je pa pred durmi.

Kaj naj začnem uboga stara ženska v tej zadregi? Kot večletna naročnica na »Domoljuba« sem poslala sporočilo o moji nesreči in revščini upravi tega časopisa; čez teden dni sem že prejela vsoto 1000 Din (tisoč dinarjev). O, kako sem bila razveseljena in potolažena! Bog povrni stokrat, je ponavljalo moje hvaležno srce!

Naš priljubljeni tednik »Domoljub« pa vsakomur prav tople priporočam v naročbo.

Voklo pri Kranju, 22. novembra 1934.
Marija Štempihar, s. r., po dom. Andrejeseva.

DOMAČE NOVICE

d 30 let že vodi Katoliške društvo roko-delskih pomočnikov v Ljubljani g. kanonik Alojzij Stroj. Naj preizkušeni in požrtvovalni gospod jubilarji še dolgo vodi slovenski roko-delski naročniki!

d Daš enega lona. Tako se imenuje človekoljubna akcija v Nemčiji za zimsko pomoč siromakom in nezaposlenim. Na ta dan, to je bilo 18. novembra, so pod označenim geslom zbrali samo v berlinskih hotelih nad pol milijona mark. Tudi pri nas bo zima. Kaj smo pa mi storili za siromake in nezaposlene? Kakor da bi ne bilo pri nas nobene revščine!

d Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice se je odpeljal na pevsko potovanje v Bolgarijo.

d Sreča v nesreči. Ono nedeljo popoldne so bili obiskovalci zagrebškega živalskega vrta v Maksimiru priče zanimivega in poučnega dogodka. Vrt je obiskal s svojo družino tudi bančni uradnik E. Š. Ogledovali so si kletko za kletko in se tako približali tudi medvedom. Tam se je bančni uradnik preveč približal kletki; ne sluteč, da je to nevarno, se je nagnil nekoliko naprej, v istem hipu pa je neka gospodična iz njegove družbe zamahnila z ro-kavicami proti medvedu, ki je bil v bližini. Medved je z neverjetno hitrostjo priskočil, pomolil svojo tupo stozo rešetko in pograbil z glave bančnega uradnika klubok ter ga povlekel v kletko. Medved je prijel klubok, ki je bil tako zvani pol-cilinder, z obema prednjima tacama in ga začel pomerjati na svojo glavo. Ker mu ni bil prav — očitno je bil premajhen — ga je vrget na tla in ga začel s tacami tlačiti. Končno ga je popolnoma raztrgal. Dobro, da ni pri medvedovih posegu po uradni-kovi glavi šlo s cilindrom še kaj las in kože v medvedovo kletko!

d Pri vseh slovenskih sodiščih so plačali v oktobru nad 900.000 Din za sodne kolke. Dobro se pravdamo!

d Najmlajši jugoslovanski slikar je pač Ivanček Filakovec, učenec prvega razreda ljud-ske šole v Belem gradu. Priredil je razstavo svojih del, ki jih je naslikal od svojega četr-tega do sedmega leta.

d Breg se pomika proti morju. Med Ma-karsko, Metkovićem in Mostarjem je bilo zad-

nje dni več hudih nalivov, zaradi katerih se je med Makarsko in Doljimi Vreli pričel krušiti breg v obsegu 40.000 kvadr. metrov. Breg se vztrajno pomika proti morju. Na bregu stoji hiša, katero so že izpraznili. Državna cesta je porušena v dolžini 50 metrov. Promet je po-vsem nemogoč. Mislijo, da leži breg na ilovici in da se je zaradi tega odkrušil.

— Pri motenju prebave, bolečinah v želodcu, gorečici, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, razdraženosti živcev, pomanjkanju spanja, slabem počutju, ne-razpoloženosti za delo povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprtje telesa in poživljuje kroženje krvi. Poizkusi na vseučiljskih klinikah so dosegli, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, po za-vzivanju »Franz-Josef« vode zopet dobili slast do jedi v razmerno kratki dobi. —

d Tatinska bolezen vsake kvatre. Pred meseci je izginilo iz pravoslavne cerkve blizu Prnjavora precej voska. Sum je padel na cerkovnika Vlasta Braniča. Te dni se je Branič zagovarjal pred banjaškim sodiščem. Pri-znal je, da je ukradel vosek, zagovarjal pa se je, da ga ob vsaki mesečni spremembi napade tatinska bolezen. Trdil je, da je tudi to tatvi-no izvršil v napadu bolezni. Kljub temu zago-voru ga je sodišče obsodilo na tri mesece za-pora, pogojno za leto dni.

d Mnoge se pritožbe o sitnarenju nad na-šim obmejnimi prebivalstvom po avstrijskih ob-mejnih uradih. Tako je bila neka naša kme-tica obsojena na 14 dnevni zapor, ker je od-dala naprej neko čisto nedolžno pismo neke-ga avstrijskega begunca.

d Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladko-sečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefov« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

d Nenavaden mras je zavladał te dni tudi po vseh severni Dalmaciji.

d Načrt pravilnika o gojitvi sviloprejk v naši državi izdelujejo v ministertvu. Svilarstvo je precej razvito zlasti v Južni Srbiji. Naša proizvodnja domače svile se bo preuredila mo-derno, tako, da bomo postali povsem neodvisni od uvoza svile iz tujine. Da bi bilo res!

Jed proti sklerosi — brom in lešati za sive — mangon za kri — magnesi-za želc in jetra — litij proti nečni kislini — teške kovine za protoplazmo in sile — ogljikove kisline za sroo in sile — kalij za ledvice — kalcij proti vnetju, katarju — žveplo proti revmi — al-kalije proti ledčeni kislini —

in še mnoge druge zdravilne minerale proti na-stajanju kamnov, krčem itd. — vse te sestavine vsebuje izmed vseh mineralnih vod cele Jugoslavije samo znana

RADENSKA!

Zato je tako dobra, pitna in zdrava!

d 222 milijonov dinarjev znašajo gradbeni stroški zemunskega mosta.

d Dva in pol milijona velja novi most čez Uno pri Bosanski Krupi.

d Zaradi komunistične propagande je do-bilo pred državnim sodiščem v Ogulinu 31 oseb 20 let in 8 mesecev ječe.

d Še s purani ne bo več kupčije. Uvozna carina na purane je dosedaj znašala v Angliji 1 peni (92 par) za 1 funt (454 kg). Sedaj pa se dela v Londonu na to, da se carina poviša na 3 penije za funt. Če bi se to zgodilo, potem bi znašala carina okoli 3 Din za kg. Prodajna cena za purane pa znaša v Londonu 6 do 7 pe-nijev. Naši izvozniki plačujejo danes purane

CVIČEK

originalni bi radi. Dobite ga v Centralni vinarni v Ljubljani.

po 6 Din za kg žive teže. Če bi se uvedla v Angliji nova zvišana carina, potem se izvoz v Anglijo ne bi več izplačal. S tem bi bilo zlasti hudo prizadeto hrvaško Zagorje, ki je vedno izvažalo velike količine puranov v Anglijo. Ker so dovozi puranov v Anglijo silno veliki, je nevarnost povišanja carin tem večja. Treba bi bilo zato nujno nekaj ukreniti, da se reši naš izvoz puranov v Anglijo. — Konkurrirati pa nam je začela tudi Japonska.

d Več dijakov in dijakinj, osumljenih komunizma, je v zaporih mariborskega sodišča. Jasne posledice vzgoje — brez Boga, zaradi katere bo trpel, če pojde tako dalje, najmanj en rod.

d Za podpiranje brezposelnih uvede občinski svet v Splitu razne davščine, ki bodo dale 1.300.000 Din.

d Zlato in srebro. Kr. namestnika dr. Perovič in dr. Stankovič sta se na Oplenju poklonila spominu velikega kralja, Dr. Stankovič je položil na grob venec iz čistega srebra, dr. Perovič pa manjši venec iz 103 listov iz snega zlata.

d Orle v Hercegovnem. Na mestu, kjer je pokojni kralj Aleksander zapustil jugoslovansko zemljo, v Hercegovnem, hočejo zgraditi spomenik v obliki velikega orla z razprostrtimi krili.

d 100 litrov žganja so popili v teku šestih dni kmet S. Kapetanovič iz Dugoga Brda in

jim episom ni obtožila nobene države, temveč samo zahteva mednarodno preiskavo. Madjarski in italijanski listi se preiskavi upirajo. To pove marsikaj. Zadnja poročila vedo, da je jugoslovanski zunanji minister predlagal, naj se naša pritožba obravnava v januarju. Zastopnik Madjarske pa je želel, da se o marševskem zločinu in njega vzrokih govori že na izrednem zasodanju Zveze narodov v decembru, na kar je jugoslovanski zunanji minister g. Jeftić pristal.

d Novo šolske poliklinike (zdravilišče) prično graditi spomladi v Ljubljani.

d Padanje monopolskih dohodkov. V primeri s prvimi šestimi meseci lanskega proračunskega leta so padli dohodki monopolske uprave za 18,03 milijonov Din, in sicer: tobaki so padli od 719,7 na 696,07 ali za 23,6 milijonov, dohodki od vžigalic od 47,7 na 46,2 ali za 1,5, dohodki od cigaretnega papirja od 31,3 na 28,0 ali za 3,3, in razni dohodki od 4,2 na 3,3 ali za 0,9 milijonov Din. Povečali so se dohodki od soli, in sicer od 112,9 na 120,9 ali za 7,9 milijonov ter dohodki od petroleja od 37,0 na 40,5 ali za 3,5 milijonov Din. Če upoštevamo, da ima monopolska uprava tako velike predprave, kakor nihče drugi, in da bi morali njeni dohodki zaradi stalno večjega števila prebivalstva tudi stalno rasti, potem se pač ne moremo pridružiti onim dobrogledom, ki se tolažijo, da so padli dohodki samo za

Plašč in kožuh

Vam nudita zunanjo
zaščito proti mrazu
in vetru.

Občutljive sluznice
dihalnih organov pa
Vam najboljše zaščitijo

p. Struge, na 1000 Din kazni, češ, da je v kmetški posojilnici na Vidmu brez dovolitve priredil političen posvet, na katerem da se je govorilo o sestavi kompromisne kandidatne liste za občinske volitve. Kr. banska uprava Pogorelčev pritožbi ni ugodila, le kazni je znižala. Upravno sodišče v Celju pa je nadaljnji Pogorelčev pritožbi v celoti ugodilo in Pogorelca popolnoma oprostil.

d Proti mišji in podganski nadlegi, ki dela v zadnjem času vsepovsod veliko škodo, hočejo prebivalci okraja Kula v Vojvodini skupno v boj. Naprosili bodo tudi ministrstvo za potrebna sredstva.

NESREČE

d Oguzani suli so uničili veliki dvojni kozolec posestnika in župana Ivana Globevnika v Škocjanu na Dolenjskem.

d Do tal je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Jere Medved v Dragonji vasi pri Cirkovcih.

d Pri delu na cirkularni v rudniku v Hrastniku je odtelala v treh težkih deska 18 letnemu tesarju Alojziju Legvartu iz Lok. Smrtonovarne notranje poškodbe.

d Vlak je do smrti povezil progovnega desetarja Janeza Rometa iz Zaloga.

NOVI GROBOVI

d Umrl je senjsko-modruški škof dr. Ivan Starčević. Odlikoval se je po svoji pobožnosti in po socialnem delovanju. Naj počiva v miru!

d Iz Medvedke pri Velikih Laščah nam poročajo, da so pokopali oni četrti blago in dobrosrčno ženo in mater Nežo Praznik, roj. Adamič. Pokojna je bila rojena v Zlebiču pri Ribnici. Dosegla je častljivo starost 81 let. Rajna je bila sestra pred dobrim tednom umrle Marije Maležič iz Ribnice. Naj počiva v miru dobra žena! Preostalim sorodnikom naše sožalje!

d Pomlad še prišla bo, ko te na svetu ne bo... Na Planini je umrl posestnik Frano Vorwaga. — V Ptujju so pokopali veletojgovca

še dva njegova prijatelja. Kapetanovič je kuhar žganje in so sproti popili vs tekočino, kolikor jo je pričurjalo na dan.

d Francozi so sklenili povzdigniti svoje poslaništvo v Belgradu v veleposlaništvo. To pa zato, da pred vsem svetom priznajo, da ima Mlada zveza značaj velesile.

d Ko smo zdravi, ne znamo nikdar zdravja prav ceniti. Sebe, ko zbolimo, si delamo očitek, zakaj se nismo pazili in preprečili bolezni. Če redno pijete Radensko, se lahko zanesete, da ne boste zboleli po nobeni od bolezni, zoper katere deluje Radenska, ker jih že v naprej preprečuje. Radenska pomeni zdravje!

d Zaradi peneverb so zaprli načelnika in blaginjska davčne uprave v Kosovski Mitrovici. — Ko je Napoleon gospodoval v Sloveniji, so vsakega malega in »velikega«, ki je ukradel več kot pet golinarjev, poslali na drugi svet. Tatovi so izgubili in cele noči so bila lahko brez škode odprta vežna vrata.

d Veliko škodo so povzročile sadnje poplave okoli Slovenske Bistrice, St. Jurija ob južni železnici in drugod.

d Pri iskanju sledi na kozarec naravnega »Franz-Josefovec« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdalno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

d V vseh političnih krogih vlada veliko zanimanja zaradi pritožbe naše vlade v pogledu marševskega atentata. Jugoslavija s svo-

nepolna dva odstotka. Je že to slab znak, da so sploh padli.

d Kmetje vračajo dolge. Od 15. novembra dalje so začeli vojvodinski kmetje v smislu uredbe o zaščiti kmeta vračati svoje dolge. Po poročilu vojvodinskih bank so plačali vojvodinski kmetje že prvega dne okoli 60% svojih dolgov. Pri neki veliki vojvodinski banki, ki je imela mnogo kmetijskih dolžnikov, je bilo plačanih deset milijonov dinarjev dolgov. V gospodarskih krogih so menja, da bi moglo vračanje kmetijskih dolgov spraviti gospodarsko življenje zopet v tok.

d Malenkostni ljudje. Vlada je že pristala na to, da se zgradi nova ljubljanska vseučiliška knjižnica po osnutku arh. Plečnika za znesek 7,5 milijona Din. V novi proračun je tudi že vnešena potrebna vsota v višini pol milijona Din. Tem bolj je zato nerazumljivo, kako more v »Politiki« načenjati nekdo iz Ljubljane boj proti Plečnikovemu osnutku! Ali se moramo Slovenci res proslaviti, da smo najbolj malenkostni ljudje na svetu?

d Na skoraj pol milijona dinarjev globe je bil obsojen oderuh Bogdanovič v Velesu, ki je posojal denar proti 1200% obrestim.

d Najmodernejša bolnišnica ima Sušak. Zgradba je stala 16 milijonov Din. Koliko pa še druge naprave!

d Okrajno načelstvo v Kočevju je obsodilo g. Pogorelca Antona, posestnika v Podtaboru,

Egona Schwaba. — V Ljubljani so umrli: Lovrene Sattler, Josipina Erzin, Marija Kopač, roj. Lenarčič, prodajalka v trafikli »Union« Marija Debeljak, znani gostilničar Franc Kavčič in inšpektor drž. železnice v p. Ivan Arhar. — Naj počivajo v miru!

RAZNO

d Duhovne vaje za dekleta pred božičnimi prazniki se bodo pričele 15. dec. zvečer in končale 19. dec. zjutraj. V adventu pripravite z duhovnimi vajami svoje duše za svete božične dneve, pa bodo prazniki za vas tako veseli. Priglasite se na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Lhanu p. Domžale.

d Kmetički magazin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma). Ako hočete dobro blago in poceni, potem obiščite nas in prepričajte se. Naše geslo je: Mal dobiček — velik promet!

DOBRO ČTIVO

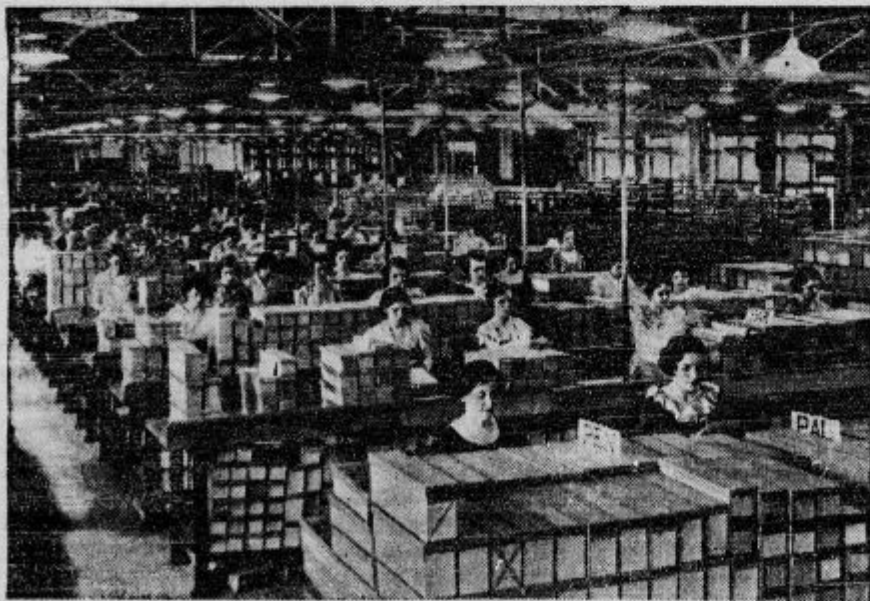
k Umna reja domačih zajcev. Spisala sta knjižico strokovnjaka dr. A. Jenko in A. Inkret, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, stane nevezana 16 Din ter ima 89 strani. Kunčjereja je postala v teh težkih časih, ko si navadni delovni človek s težavo oskrbi družjega — telečjega, govejega ali svinjskega mesa — jako važna panoga našega gospodarstva. Iz te zadrege pa ga reši — zajčjereja, ki se da gojiti z malimi stroški, brez truda, saj je znano, da se zajci najhitreje plode od vseh domačih živali. V teku enega leta prirediš z lahkoto celo čredo te koristne domače živali. Meso je lahko, zdravo in okusno in popolnoma nič ne zastaja za teletino. Sam si lahko postaviš na dvorišču ali kjerkoli pri hiši mal hlevček — po razmerah — tudi boljšega, prostornejšega za to skromno živalico. Zajci so s hrano kaj kmalu zadovoljni in ti ne delajo glade prehrane posebnih preglativ, zadovoljni so z odpadki jedi in krmo, katero lahko sam pripraviš. Knjižico krasi več slik, ki ponazorjujejo razne vzorce hlevčkov, zajčjih pasem, poleg tega pa ima brošurica polno navodil in praktičnih nasvetov o pripravi zajčjega mesa, kožuhovine, ploditve, križanja, o zdravju in boleznih zajcev. Knjižico vsakemu, ki ima veselje do zajčjereje toplo priporočamo.

Kdo je prvi uporabljal strupene pline

Znano je, da so bili Kitajci tisti, ki so iznašli smodnik. Ali manj znano je, da so bili oni tudi prvi, ki so uporabljali strupene pline za to, da so uničili svoje sovražnike. Sicer so tudi Japonci v davnih časih uporabljali v bojih s Kitajci prav drobno zmlet poper, ki so ga sipali v bližini stoječim sovražnikom v oči. Toda Kitajci so že v davnih časih uporabljali tako zvane smrdeče lonce, ki so se izkazali kot najbolj strašno bojno sredstvo zlasti na morju. Ti lonci so bili napolnjeni z neko čudno tekočino, iz katere se je razvijal strupen plin, ki je, če že ne usmrtil, pa vsaj omamil precejšnje število sovražnikov. Teh loncev so se Kitajci posluževali zlasti takrat, ko so bili njihovi morskimi roparji na višku. Hitro so namreč spoznali, da je škoda ladje, katero so mislili izropati, uničiti z ognjem ali s streli iz topov in so zato rajši iz precejšnje bližine iz svojih urnih in okretnih roparskih ladij zmetali na napadeno ladjo nekaj takih loncev, ki so razvili toliko strupenega plina, da je moštvo napadene ladje bilo takoj razoroženo.

Ko je gospa Novoporočena prvič pomila posodo.

V Chicagi se bliža svojemu koncu ogromna pravda za kako milijardo dolarjev. Lastniki avtomatičnih telefonskih govorilnic so tožili telefonsko družbo v državi Illinois, češ, da jim je računala predrage pristojbine ter so zahtevali, naj jim preveč izterjane zneske povrne. Ti zneski pa znašajo za dobro milijardo dolarjev. Sodišče je tožbi ugodilo. Sedaj je treba izračunati zneske, katere bo družba dolžna vrniti. V ta namen so najeli 500 kontoristinj, ki bodo vse to izračunale. Na sliko vidimo to armado računaric v ogromni dvorani

Mestni svet v Melbourneju v Avstraliji je v spomin na stoletnico Avstralije dal speči največjo torto na svetu. Ta torta je teška celih 10 ton (10 tisoč kilogramov). Za njo je pek porabil 1.5 tone masla ter ravno toliko sladkorja in moke, 4.5 tone suhega sadja, 15 centov mandljev in 30.000 jajc. Kajpada tudi v Avstraliji nimajo take peči, da bi v njej mogli speči tako goro. Pekli so jo v posamejnih kosih. Zato je sestavljena iz 630 kosov, težkih po 35 funtov, ki so vsakega posebej spekli. Torta ima pet nadstropij in v vsakem nadstropju so vdeleni reliefi iz zgodovine Avstralije. Naša slika nam kaže to torto, ki je visoka več ko 5 m

RADIO

Program Radio Ljubljana od 29. nov. do 6. dec.

Vsak dan: 12.15 Plošče, 12.50 Poročila, 13. Čas, nato plošče. Četrtek, 29. nov.: 12 Prenos iz Londona: Poroča Nj. Via. princa Jurija in prince Marine, 18 Smuška ura, 18.30 Radijski orkester, 19 Srbohrvaščina, 19.30 Nacionalna ura, 19.55 Jedilni list, program za petek, 20 Prenos iz Belgrada, 22 Čas, poročila, Radijski orkester. — Petek, 30. nov.: 11 Solška ura, 18 Preproste posmi, 18.20 Radijski orkester, 18.40 Predavanje, 19 Radijski orkester, 19.25 Nacionalna ura, 19.50 Jedilni list, program za soboto, 20 Prenos iz Zagreba, 22 Čas, poročila, Radijski orkester. — Sobota, 1. dec.: 9 Solška akademija, 10 V krajevstvu Zlatoroga, 16.30 Slovenske narodne, 18 O zedinjenju, 18.20 Radijski orkester, 18.50 Plošče, 19.20 O zedinjenju, 19.35 Zunanji politični pregled, 19.55 Jedilni list, program za nedeljo, 20 Prenos iz Belgrada, 20.40 Prenos iz Zagreba, 21.20 Pev. društvo »Ljubljana« poje, 21.45 Radijski orkester, 22 Čas, poročila, 22.15 Radijski orkester: Jugoslovanska glasba. — Nedelja, 2. decembra: 7.30 Plošče, 8 Telovadba, 8.30 Izseljenska nedelja, 9 Versko predavanje, 9.15 Prenos iz franč. cerkve, 10 Prenos zborovanja obrtnikov, 11.15 Viol. koncert, 11.40 Mladinska ura, 16 Kmet. posvetovalnica, 16.30 Ljudska igra, 17.30 Narodne pesmi, 20 Nacionalna ura, 20.25 Čas, jedilni list, program, 20.30 Vokalni koncert, 21.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 3. decembra: 18 Predavanje o mladini, 18.20 Radijski orkester, 18.40 Slovensčina, 19.10 Nacionalna ura, 19.35 Plošče, 19.50 Čas, jedilni list, program, 20 Zdravniška ura, 20.30 Prenos opere iz Belgrada. — Torek, 4. decembra: 11 Solška ura, 18 O prebrani za otroke, 18.20 Otroška ura, 18.40 Nemščina, 19.10 Nacionalna ura, 19.35 Plošče, 19.50 Čas, jedilni list, program, 20 Vokalni koncert Pavle Lovčev, 20.45 Pevski zbor »Tabor« poje, 21.30 Klavir in harmonij, 22.15 Radijski orkester.

V vsako hišo »Domoljuba«!

PO DOMOVINI

Praznik kršćanske prosvete.

(Bloke.)

Kar neverjetno se bliži, pa je vendar res: Na Blokah so v nedeljo slovesno izročili svojemu namenu nov prosvetni dom. Ne morda kako ekspanzivno, ampak stavbo, ki se s svojo prostorno dvorano in z velikim odrom lahko postavi v vrsto boljših prosvetnih domov po naši deželi. Cela nedelja je bila praznik za bloško faro, praznik, katerega se se odkrito veselili vsi poštteni farani. Saj ima sedaj fara svoje skupno zavetišče, kjer se bo s pomočjo Cerkve gojila prava srčna kultura, ki jo zlati v naših časih mladina tako potrebuje. Prav priročna je bila otvoritvena elavnost. Mnogi so dvorano napolnili do zadnjega kotička. G. dekan Water Alojzij je dom blagoslovil in ga z lepim nagovorom izročil svojemu namenu. Na odru pa je že nastopila bloška mladina: pevski zbor, močan tamburaški zbor in živahna skupina naših najmlajših; vsi so svojo nalogo prav lepo izvršili. Predsednik škofijske Katoliške akcije dr. Miha Krek je imel globok govor o nalogah kršćanske mladinske prosvete. Tudi g. župnik starotški, Jernej Hafner, je podal v svojem govoru marsikatero kleno misel. Najbolj so pa vžigale besede domačega g. župnika Viktorja Švigiľa, ki se mu je ta dan izpolnila srčna želja, imeti prosvetni dom v svoji fari. Na njegovih ramah je elonela peza dela, vendar pa je lahko uspeha iz srca vesel. Bog daj tudi v bodočnosti njegovemu idealnemu delu obilnega blagoslova! Bloški fari pa izrekamo naše iskrene čestitke!

Gospodarske zadeve.

(Muljava.)

Z ozirom na dopis v zadnjem »Domoljubu« podam podpisani v okviru resnice nekaj pojasnil. Naša občina ima svoje lastno posestvo v izmeri 13 in pol hektarov, ali okrog 24 johov. Torej nima »šuma«, kakor navaja dopisnik, ampak sta dve mali gozdni parceli poleg njiv in travnikov. Ker se je naša občina združila s Stišno, se je izvolil nov odbor za upravljanje tega posestva, ki gospodari po svoji previdnosti in v sporazumu z večino gospodarjev-olastnikov. Novi odbor je uvidel, da je treba zanemarjeno hosto očistiti: izsekati nepotrebno in

pregosto drevje, da bo drugo lepše rastle, zlastito smreke, ki tvorijo prelepi del gozda. Ni šlo tukaj za napravo drv, ampak za to, da se hosta otrebi. Polovico gozda smo dali otrebiti tukajšnjim izkušnim ljudem proti dnevni plači 16 Din ob svojem. Ta drva so se potem dala na dražbo in res niso vrgla več, kakor so delavci zaslužili. Pa kaj zato! Saj so zaslužili naši domači revni ljudje. Pa ne samo to! Drva so pokupili ter poceni dobili revni gospodarji, kar se jim mora vendar privoščiti. — Drugi del gozda se je dal razparcelirati in so kupci sami trebili, zopet za malo ceno, sami revni gospodarji. Prvi se je hosta očistila nepotrebne drevja in ima »šuma« sedaj večjo vrednost, drugi so pa dobili poceni drva revni ljudje. Kdor jim tega ne privošči, ni za reveže. Nespameten je navet, da bi dali drva za tukajšnje šole. Dotični dopisnik bi se moral malo poučiti o odnosih med šolo in občinskim posestvom. Posestvo je last občine Muljava, šola pa je last združene občine Stišna in nimamo prav ničesar skupnega. Poleg tega je pa občina Stišna že itak stavila v proračun tudi postavko za vzdrževanje naše šole v znesku okrog 9000 Din, torej tudi za drva, ki so že kupljena. Leta 1932 so podjetni Muljanci in drugi osebe nje naredili lepo, enonastropno cerkevno hišo za duhovnika. Na tej hiši je pa še precej dolga. Gospodarski odbor in večina pametnih gospodarjev je mnenja, da je treba ta dolg čimprej plačati, kar je v interesu vseh. Vse preostali denar se mišli obrniti v ta namen. Na zadnjem občnem zboru se je dovolilo in stavilo v proračun 1933 Din in polovico tudi že izplačalo. Mnenja sem, da se s tem podpira cerkev in da gre denar za dobro stvar. Končno ša omenjam, da je v dopisih brez podpisa večinom zavijanje resnice. Da pa resničnost mojih navedb podpre in javnost odvrne od takega dvoma, se podpisem s polnim imenom. — Anton Lampret, starašina.

Gospodarske vesti.

(Št. Vid pri Stišni.)

V nedeljo, 25. novembra smo imeli v Domu lepo predavanje s filmom. Ravnatelj podružnice kaljevega sindikata v Zagrebu je prinesel filmske slike, ki naj nazorno kažejo, kako je treba oskr-

bovati travnike, kako jih gnojiti, kako spravljati krmo. Slike je pojasnjeval g. Fr. Kafol. Mnogoštevilo poslušalci so pazljivo poslušali poučno predavanje. — Več gospodarjev je letos pri nas napravilo jame za kisanje zelene krme (silos). Ti so v podobni gledali, kako po drugih krajih tako krmo pripravljajo. Saj pa treba, da si kmetovalci pomagajo, sicer ne bo imel obzanka. V našem kraju so kmetovalci dobili največ iz prasičereje in za mleko. Prasiči-persutniki so pa sedaj po 4 Din kg. Še pred dvema mesecema so bili po 6 Din. Pred petimi leti pa po 15 Din. Za liter mleka plačujejo mlekarne 80 par. Krave bi na sejnih mesarjih plačevali najraje po 2 Din. Slanino prodajajo pa po 16 Din. Zato ni čudno, če v marsikateri družini neselano jeda. Otroci še vedno bovi v šolo pridejo, pozimi pa mnogi sploh ne bodo mogli v šolo.

Jubilej.

(Polhov gradec.)

Nedavno je imela svoj 80. god Elizabeta Zalaznik, po domače Pratkarjeva mati. Vsa vrhniška in velik del ljubljanske okolice jo pozna in spoštuje: ne samo zato, ker je 40 let izvrstno gospodinja na sloviti Pratkarjevi (Grašičevi) gostilni, marveč še veliko bolj radi njene izredne dobrotelosti. Kolikim revežem je ta žena pomagala! Če bo kdo pisal o dobrotelosti in polhograjski fari, bo ime Pratkarjeve matere na odličnem, če ne na prvem mestu. Vsa njena velika darežljivost pa ima korenine v veliki ljubezni do Boga in do bližnjega; ne poznam žene, ki bi vse svoje življenje tako posnemala zgled svoje patrone sv. Elizabete Turinške, kakor ta izredna žena. Skrta in svetlo odmaknjena kneginja je to, ki si je s svojim bogastvom, ki ga je imela, pridobila zakladov, ki jih rja in molj ne uničita. Zato ji ob njeni osemdesetletnici iskreno čestitamo vsi, ki smo bili deležni njene radodarnosti, in ji želimo, da jo ljubi Bog ohrani v krogu njenih hčera in vnukov zdravo in čilo, kakor je sedaj, do skrajnih mej človeškega življenja!

Ob 500 letnici

(Sv. Ožbolt nad Škofjo Loko)

Pred 500 leti so naši predniki postavili na prijaznem hriščku našo cerkev. Veliko zgodovino ima stavba za seboj. Vaščani svojo cerkev ljubimo in zanjo mnogo žrtvujejo, da je vedno lepo urejena. V starih časih so se naši pradedi zatekali v varstvo Marije Snežnice in sv. Ožbalt, kadar je divjal

Zgode in nezgode slikarja Verbana

Priredila Lea Fatur

»Kaj molčiš?« se obregne ob Mališa Robert. »Kmalu pridejo tovariši, treba je, da se gospod odloči, kaj bomo hodili okoli vrole kaže? Torej, gospod Didje, vaša dosežanja služba vam ne prinaša zlatih gor? Dobro. Stopite v službo poštenjakovi! Pravijo, da smo roparji — kaj so pa drugi? Visoko plemstvo, finančniki! Če ti ne znajo ceniti vaše pomoči, jo znamo ceniti mi. Kaj pravite k palači sredi vrta, kočiji, slugam? Čim imate to, postanete slavni. In zlat honorar, ki vam omogoči, da vabite svoje prijatelje? Da, nam je mogoče vame vse to preskrbeti. Le nič strahu! Marsikdo iz visokega plemstva je tajen ud naše družbe. In varni ste kjerkoli, opolnoči kakor opoldne, v mestu in na vasi. Da, še to: nocoj sem prišel na sled spletke, v katero je zamotan najvišje plemstvo. Pri sv. Mavru. Je, kakor da naju je pripeljala usoda vkup in tja. Doktor, tam so milijoni in čast...«

»Nehaj že! zarenči Robert. »Povej, da smo tatovi in roparji, da smo Emušeti. Gospod naj sprejme ali pa naj gre po stopnicah.«

»Ne tako divje, Robert, saj smo vendar izobraženi ljudje. Gospod doktor, sprejmete našo ponudbo? Prišežete?«

»Ze trkajo,« se vznemiri Robert in smeh ga posili. Svaroče pogleda Mališ Didjera.

»Kaj se pravi po stopnicah,« jeclja Didje.

Mališ pritisne na gumb ob vratih in pokaže na praznino, ki zija pod vrati. Stopnice se umaknejo, voda grgrga, tod izginja, kar je Emušetom na potu.

»Prišežem!« jeclja na smrt prebledeli Didje.

»Na vašo srečo! Dobili ste zveste prijatelje!« mu stiska Mališ roko in pokaže na steklena vrata v tleh. »Opazujte od tam.«

Prišlo je šest bod. Vse pozdravi Mališ po imenu: Debelč, Berdavs, Gozdan, Tesari, Klobavs, Krikon. Didje posluša in opazuje. Spozna, da ima pred seboj osem glavarjev roparske družbe, da je Mališ nekaj tajnik, ki ima prvo besedo v posvetu. Iz pogovora teh moči razpozna, da načeluje vsak četi sto mož in da ima vsak še svojega podnačelnika. Pozneje mu je pojasnil Mališ, da ima družba vsako leto enkrat veliko skupno zborovanje in vsaka četa dvakrat na leto še posebe. Podnačelnik prinaša četi glavarjeva povelja. Vsako soboto po polnoči se shaja četa in vsako nedeljo prinaša podnačelnik glavarju poročila. V nedeljo opolnoči poroča vsak glavar Mališu, kar je »pridobila« njegova četa, v ponedeljek proda Mališ naropane predmete, kar bi utegnili biti nevarno, zgine hitro preko meje; v četrtek dell Mališ deleže. Razmere so bile sijajne, nikdo ni mogel izkoristiti tovariša, vse je bilo preračunano do pike.

Glavarjeva poročila so bila v redu. Mališ zatakne gosje pero za uho in se smešlja: »Bil je dober teden. Na vsakega pride 200 zlatov!«

»Izborno!« zagrmí po sobi.

»Zeli kdo pogledati v knjige?«

»Beži, beži, Mališ!« brantjo glavarji in Mališ si otre solzo ponosa. Podpisali so pobotnice in spravili denar. Hoteli so oditi.

»Gospoda moja, še trenutek!« stopi Mališ pred vrata. »Poglejte, kako smo posuroveli! Obvezano glavo imam, Robert roko, a kdo nas vpraša: »Kaj ti je prijatelj? Smo kakšni divjaki ali uglajeni Parižani?«

»Kak gad ga je pilil?« se spogledajo osupli glavarji. »Kakor da nimata vsak čas obvezane glave in rok, Zaspani smo...«

»Kratko, Mališ! Ne klobasaj!« opomni Robert.

Toda Mališ je užival v govorjenju. Očital je tovarišem, da ima pač tako srce, da ne more udariti človeka in ne videti krvi, da je pa prav tako koristen ud njihove družbe in da je treba tudi v njihovem poslu nekatere uglajenosti. Opomnil jih je, da je bil njegov stric ljubljeneec vseh Parižank. Ko so ga trli s kolesom, so krči popadli ženske. Tudi njega, Mališa, ne bodo preklinjale vdove in sirote... Nato preide Mališ na zdravje svojih tovarišev. Zaspanost jih kar mine. Vsak toži in stoka, da ne more do zdravnika, kar pa dajo konfederke, ni za nič.

»Na vsakem zborovanju se čudimo, kako se krči naša družba,« pripomne Mališ, »naš posel nas meče v večno nevarnost in smrt je posledica prisada in prehlada. Kaj bi rekli, ko bi vam jaz staknil plemenitega moža, ki bi bil revežu Emušetu vsak čas na razpolago? Ali ne bi vsak rad obilno nagradil takega dobrotnika?«

»Nagradili ga bomo obilno,« odgovorijo vsi v eni sapi, »samo pokaži nam takega gospoda in prišeže naj nam.«

Vsi razvneti so sprejeli mladega zdravnika.

»Pobratimo se!« zahteva Krikon.

»To je naš sprejemni obred,« pojasni plaho Mališ Didjeru.

Didje zardi. Pobratiti se z roparji in morilci... Verban, Metka, mu stopita pred oči... oče in mati ga gledata resno. Pa stopnice zijajo in račun s starši je končan...

Tačas, ko je obupaval Verban in se je Didje prodajal Emušetom, tačas, ko je zibala

Turek po deželi. Cerkvica je bila včasih sloveča božja pot. Pozneje je cerkev dobila nov zvonik, pred vojko pa smo jo še za en meter povišali, tako, da je sedaj res v ponos cel sesoki. Velike zasluge za cerkev imata ključarja naše cerkve, ki eta skrbela, da je cerkev zbrala potrebno vodo za nove bronaste zvonove, s katerimi nam je prav dobro postregla ljubljanska zvonarna. Marsikak tujec pride gori na naše višave, odkoder je prelep razgled na vse strani. Vabimo vse tudi za prihodnje, da bi radi prihajali k naši cerkvi, kjer bi po zgledu naših pradedov: Moli in delaj — proslili boljših časov.

Biserina poroka.
(Sv. Jedert nad Laškem.)

Veseli se, »Domoljubci! Tvoja zvesta naročnica in brava, Zorinec Martin in Marija, sta ušakala 60 letnico zakonskega življenja. Dne 18. novembra 1874 ju je poročil nevestin ujec, takratni tukajšnji župnik Vinko Bizjak. Niso bila vsa ta leta rožnata. Nemila smrt jima je pobrala štiri sinove. Ostal je eden, Jože, ki živi v Ameriki, in hči Marija, omožena Kadič v Laškem. Sama živita blaznoporočena na malem posestvu, nedaleč od cerkve. Rejenec Tina jima dela družbo. Oba sta zdrava, zlasti ženka je še krepka. Najljubša zabava jima je čitanje »Domoljuba«, »Bogoljuba« in šmohorskih knjig. Ob nedeljah rada dajeja Bogu, kar je božjega, tudi ob delavnihih ju pot privede večkrat v cerkev. Naj v miru in zadovoljstvu preživita dobo, ki jima je še odmerila božja previdnost! Možu je 86, ženi 82 let. Njena sestra Franca Vošnjak, omožena Petek, je lani obhajala zlato poroko.

Miklavžev večer.
(lg.)

Miklavžev večer privedi tudi letos naše prosvetno društvo v dvorani v sredo, 5. decembra ob sedmih zvečer. Na sporedu je kratka otroška igrice s petjem, deklamacije, prihod sv. Miklavža s spremstvom in obdarovanje otrok. Upamo, da se letos sv. Miklavž ne bo zakasnil za 24 ur, kakor lani, in bo prišel gotovo in točno v sredo zvečer, 5. decembra. Miklavževi večeri so v dvorani najlepši in najpriljubljenejši prireditvi in smo prepričani, da bo tudi letos dvorana polna. Darovi, katere prinese sv. Miklavž, naj se dobro zavili in z naslovom prinese v sredo, 5. decembra od pol šestih do sedmih zvečer v garderobo. Za otroke ni velopadne, za odrasle po navadi! — Prosvetno društvo pripravlja za letos posebno lepo božičnico, ki bo v dvorani na zvezi večer.

voda Pavletovo truplo, tačas je pričakovala grofica Furtin nestrpno svojega sina. Z njo so za pričakovali nestrpno njeni posli. Od vrtarja do kuhinjskega pomagača so hodili nemirno po veži in dvorišču, so postajali po hodnikih, si pripovedovali različne domisleke. Mana, groficihina hišna in zaupnica, pripomni mimogrede, kako je uboga gospa razburjena od veselja, nobena obleka ji ni dovolj lepa, noben upletek las ji ni dovolj visok; zdaj pokliče svojega svaka, da jo tolaži in zabava, zdaj ga pošlje na vrt, k oknu, ki gleda na ulico...

Okrog poldan pride Kriška kneginja s hčerko in z ono žensko — Suzano. Ko odide, pripoveduje Mana, kako sta se udarili mlada kneginja in grofica. Ko je grofica vprašala gospe, če je dovolj lepo napravljena, jo vsekva mlada kneginja: »Čudno se mi zdi, da je materi, ki pričakuje sina-edince, prvo obleka in ne sin, ki ga ni videla toliko let.« Naša grofica pa usekne mlado kneginjo: »Meni se zdi še bolj čudno, da vodite povsod s seboj to kmečko žensko. Tega ne bom trpela od ženo svojega sina.« Saj veste, tista Suzana... »Suzana ostane vedno pri meni,« pravi kneginja. Posli so pretresali to čudno razmerje med kneginjo in kmetico in občudovali groficihinega svaka. Njemu bo šel nastov in premoženje, pa potrpi s hišico na vrtu. Odstopil je svoje mesto mladenci, ki mu še v sorodu ni. Pravi plemenitaš! Pa še upravitelja mu je preskrbel, gospoda Martina, ki se je predstavil davi gospe grofici. Resen, dostojen mož! Nekam skrivnogen. Pa ne pride samo mladi gospod, še drugega prebivalca dobi palača Furtin; gospa grofica bo vzela za svojega neko ubogo nečakinja. Ne, saj veste — sirota bo poleg nje. Tako kakor kak psiček ali hišna.

Ura beži, obiski prihajajo, čakajo, odhajajo. Gospod Furtin sva da se je zamudila

† Znidarjev oče.
(Smarje.)

V svojem 88. letu se je preselil v boljše življenje Matevž Kern, po domnevi Znidarjev oče s Gor. Slivnice. Mož je že pred vojno prodajal zobotrebce, peharje in drugo po Kranjem, Štajerskem, Koroškem, Tirolskem, Salcburškem, Nijem in Gornje Avstrijskem, Ogrskem, Bavarskem, po Württemberskem, Saškem in drugod. Ko je bil še močan, je ves tovor nosil, zadnjih 20 let pa vozil »na kulcih«. Po vojni se mu je zlasti priljubila Gorjenska. »Dvakrat sem bil zaprt,« pravi, »enkrat deset dni, enkrat pa osem, in sicer po nedolžnem, pa sem se priporočil Mariji Pomagaj, da mora priti rešnica, pa je prišla res kmalu.« Bil je dvakrat oženjen ter je imel vsega skupaj osem otrok. Vee kraje je prehodil peš, z železnico ni bil prijatelj, z avtom se je peljal samo enkrat iz Smarja v Ljubljano, pa je rekel, da preveč trese. Ležal je samo štiri dni pred smrtjo, pa še takrat je šel večkrat k peči sedet. Bil je veren, dober, krščanski Slovenec. Če niso lepo molili, je domače takoj pokaral. »Toliko sveta peš še nobeden ni prehodil, kakor sem ga jaz,« je še rekel, »zdaj pa bom vendar doma umrl, sem zelo bolan.« In res je v petek, 16. novembra umrl, v nedeljo pa smo ga položili k večnemu počitku na šmarno pokopališče. Počivaj mirno, dragi starček!

Razno.

(Smarčno pri Litiji.)

Minulo nedelje smo igrali znamenito igro »Quo vadis«. Igra je privabila toliko občinstva, da je zmanjkalo vstopnic, kajti šmarnski igralci in oder slavi daleč naokoli. Igralci so svoje vloge rešili v veliko zadovoljnost občinstva, užitek je pa tudi gledati krasne scenerije, ki so za posamezne igre posebej prirejene. Na splošno željo bomo igro ponavljali v nedeljo, 2. decembra ob treh. Dobrodošli in vabljeni so k ponovitvi tudi iz okoliških župnij. — V sredo, 5. decembra zvečer ob 6 pride v društveni dom Miklavž. Upamo, da bo tudi letos — kot druga leta — obdaril otroke, zlasti revnejše. — V ne-

deljo, 16. decembra bo po prvi sv. maši v Domažno gospodarsko in združeno predavanju. Predavatelj iz Ljubljane! To predavanje naj bi združeno misel in zavest pozivilo, da bi vsi člani, katerih je nad 400, bolj spoznali združbo in njene koristi. Saj je to splošno znano, kako ugodne cene so v Smartnem, zlasti v zadruzi. Vabljeni so k temu predavanju vsi stanovci, ne samo možje, tudi fantje, gospodinje, žene in dekleta.

Smrt vzornega duhovnika
(Zapuše pri Ribnici)

Kot smo poročali v zadnji številki »Domoljuba«, se je v nedeljo, 18. novembra, na svojem rojstnem domu pod Sv. Ano, v 28. letu starosti preselil v boljše, nemisljivo življenje Selanov gospod Anton Oberstar. Pred dvema letoma, pol leta poprej, ko bi imel nastopiti svojo duhovniško službo, v kateri je tako zelo želel delovati v čast božjo in blagor ljudstva, ga je priklenila na posteljo kruta jetika, dokler mu ni po trpljenju preskušnemu in dobro pripravljenemu smrt odprla vrata večnega življenja pri Bogu, kateremu je ves živel. Kako zelo je blagoga pokojnika zaradi njegove duhovniške gorečnosti in dobrotne pri ljdnosti cenila in spoštovala vsa širna ribniška in struška dolina, smo videli pri njegovem pogrebu. Trumoma so ga ljudje od nedelje do torka hodili kropiti, čeprav vodi pot k Selanu uro daleč strmo v hrib. Mnogi ljudstva in dvajset duhovnikov ga je v torko spremijalo na zadnji poti. Ribniški delan g. Skubie je v govoru krasno poudaril da drugi duhovniki vse življenje darujejo Bogu, pokojni pa je v akrajsani daritvi storil nič manj. V imenu sošolcev se je ob grobu v globoko občutenem govoru poslovlil od njega g. kaplan Caserman, v imenu ljubljanskih bogoslovcev pa domačin g. Berka. Pokojni Tone Oberstar je študiral gimnazijo v zavodih. Kot bogoslovec ljubljanskega semenišča se je z vso vnemo poglobljal v bogoslovno učnost, vse le zato, da bi od svojega znanja mogel nekoč dati tudi drugim. Orednja misel vsega njegovega življenja, ki jo je razodeval v besedi in dejanju, je

Koliko trpimo zaradi te mode! Se zblaznela bom.

Veseli vrisi pozdravljanja!... Grofica vzklikne, omedli. Mana teče... Furtin prebledi — jeclja: »Kdo prihaja?«

»Kdo drugi, kakor moj Pavel, moj zlati sin,« se zave grofica, vstaja, širi roke.

Furtin stoji, kakor da ga je zadela strela. Gleda mladega zagorelega častnika, ki poljubljuje grofici roko in lice, pozabi, da mora objeti nečaka in govoriti. A ko se pozdravlja s kneginjami, zapazi grofica, kako je blede njen svak.

»Ubožček!« pravi, »veselje vas je prevzelo. Vem, kako čutite z menoj in hvaležna sem vam. Vaše mesto bo zmeraj prvo mesto v hiši. Pa pojdite, umirite se, tudi jaz sem razburjena in Pavlu razkažem palačo.« Kneginji sta se poslovili.

»Ako vas hočemo presenetiti s sliko, moramo žrtvovati za slikarja čas,« reče kneginja.

»Kdo vas slika?« vpraša raztreseno Furtin.

»Verban Kirgener! Zelo nadarjen umetnik. Upam, da mu pomorem do imena,« odgovori kneginja. Grofica zardi pod svojim mazilom.

Furtin je omahoval po stopnicah, tekkel po dvorišču in se ustavil pred Martinom, ki je stal v novi pisani obleki — cel upravitelj — pred vrati. Furtin ga strese za ramo.

»Kaj praviš?« kriči. »Prav noben, kolikor sem jih kedaj zabodel, se ni vrnil. Je mogoče, da bi se Pavel?«

»Prišel je!« se čudi Martin. »Kdo?«

»No, kdo? Oni, ki sva ga vlekla mrtvega v vodo.«

»I, kje pa more!« se začudi Martin in premišljuje: »Kaj pa, če bi bil oživel v vodi? Take reči se dogajajo...«

bila otroštvo božje. Iz te reanice je ves živ. Vprav to ga je delalo prikupnega in ljubega pri sošolcih in ljudeh. Če je po človeški sodbi prežgoda končal, je pa pred Bogom spošnil veliko let. — Veseli se večno v Gospodu, blagi Tone! Naj te Kristus boz veliko postavi, ki si mu bil zvest služabnik in oekrbnik božjih skrivnosti!

Miklavž prihaja...

(Dol pri Ljubljani)

Zopet bo prišel sv. Miklavž pred hrepenčča otroška arca. V ta namen bomo imeli pri nas Miklavžev večer že v nedeljo, 2. decembra ob 6 zvečer v cerkveni dvorani. Nasop sv. Miklavža kot običajno, nato obdarovanje naših malčkov in razdelitev daril tudi za odrasle, ki naj se le dobro nauče moliti, ker bo Miklavž v svojih zahtevah neizprosen. Zatorej pridite pogledat!

Jubilej.

(Plesko nad Trbovljami.)

Na Martinovo nedeljo po zgodnjem sv. opravilu sem dohitel domov grede Pusta Martina, ki ga v celi fari poznajo pod imenom »spančev oče« iz Pleskega. Pa kaj ga ne bi, saj je najstarejši kmet, ki je ravno na Martinovo obhajal svoj 80. god. Kljub visokim letom še čvrsto koraka v nedeljo v bližnjo faro cerkev, ki je posvečena njegovemu patronu. Se sedaj v tej visoki starosti najraje s svojimi kobilico okrog fura, drva in stelo pripravljajo. Ob nedeljah popokne pa prebira brez oči »Domoljubac«, katerega naročnik je že dolga leta. Čvrsti slovenski koreninji še mnogo zdravih dni v pozni jeseni njegovega življenja.

Spominjamo se jih...

(Moravce)

Zadnjo nedeljo v mesecu, ki je posvečena spominu mrtvih, so se pri nas bojevniki iz svetovne vojne spomali: tovarišev, ki so padli v svetovni vojni. Nekaj izrednega, kar je na vse navzroč naredilo silen vtis, je bilo prekinitev govora v cerkvi, ki ga je imel bivši vojni kurat g. Bonač. Med prekinitvijo so pevali na koru zapeli v spomin padlim »Zbogom duša plemenita« in po odpetju je pridigar nadaljeval, tako iz arca, kot zna samo on... In kot posameh ljubozni in edinosti, katere ideal naj nam bodo mrtvi, je omenil ovaštvo, klečeplazivo, denudenjastvo, ki ima, žal, tudi pri nas globoke korenine... Spored se je nadaljeval pred spomenikom padlih z molitvijo in petjem žalostink.

»Moj mož ga je prebodel.« ugovarja Furtin in prebada z očmi Martina.

»Kaj pa, če je vodomec? Dostikrat se je že zgodilo, da se je vrnila duša in se maščevala nad morilecem.«

»Že mogoče,« se roga Furtin, »ali ta vodomec je pokazal listino, ki si jih vrgel ti v ogenj. Saj si jih vendar sežgal, Martin?«

»Sami ste videli, da so gorele. To je copernija ali pa je res oživel mladi grof v vodi in je imel listino po dvojce, ali pa sploh ni bil oni, ki je prišel, grof sam, ampak kdo drugi, ki ga je poslal grof k vam, ker vam ni zaupal.«

»Ali, ali... Prinesl mi hitro moje kaplje, ne morem več...«

Martin teče v Furtinovo hišico. Furtin gleda grozeče za njim.

»Pazi se, stari! Ne odneham. Moral sem odstraniti brata, moral sem umoriti Pavla, potegnil bom krinko z obraza tega sleparja. Grofija in lepa nevesta morata biti moji. Par ubojev več ali manj, popravil bom vse z darovi za reveže. Ko bi le dognal, kaj ima knežinja s tisto kmetico. Nji, grofici, ni prav, da je njen nečak pri knežinji. Za vrača! Meni tudi ne. Verban je umetnik in knežinja polna muh.«

6.

»Pozor!« vpijejo pariški kočijaži. Raznovrstne kočije hite po blatni cesti, blato brizga v pešca, jezdec ga udari z bičem, voz ga sune v blato. Pariz leta 1780 nima še tlačka, nima hišnih števil. Kar je boljših, se vozijo ali najamejo pooblašene nosače. Seveda so nesreče pogoste. Gospod marki, gospod grof, se vendar ne bosta umikala prostaku! In če ni komu kaj prav, si poišče lahko pravico. Natančno je določeno, koliko dobiš za poškodovano oko, za zlomljeno nogo ali zvinjeno roko.

All so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vsi važno vprašanje zanima naravno vse, ki bolehejo na astmi, katerje na pljučih, zastarelem kašlju, zaslišenju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa dostojno našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas **popolnoma brezplačno knjigo s slikami,**

napod peresa gosp. dr. med. Guttmanne, bivšega šef-zdravnika v zavodu za tisekuro, o temi »All so pljučne bolezni ozdravljive?«. Da omogočimo vsakemu bolniku, da spozna vrsto svoje bolezni, smo se odločili v interesu splošnega blaga, odpustiti to knjigo na zahtevo popolnoma zastonj in pošlino prosto. Napisi je samo dopisnico (frankirano s Dm 175) in jo odpustiti na **PUHLMANN & Co., BERLIN 595 Müggelstrasse Nr. 25-26.**

Odobreno od ministrstva socialne politike, sanitetsko odeljenje 5, Br. 2436 od 12. XII. 1933

Z našega odra.

(Sr. Helena.)

Dramatično sezono je letos otvorila dekl. Merijina družba z igro »Marija iz Magdalec«, v proslavo 30-letnega obstoja družbe. Igro je ob veliki udeležbi prav dobro izpadla. — Prosvetno društvo bo pa priredilo letos prvič Miklavžev večer in sicer v nedeljo, 2. decembra ob treh popoldne v dvorani z izbranim sporedom. Darila se bodo sprejemala v soboto in v nedeljo do pričetka.

Zvonovi zvonijo.

(Izlake.)

Ko odnaša jesenski veter zadnje liste z drevja, zapojo nenadoma zvonovi Martinu Selšarju, posestniku iz Perhova. Oni, ki ga je vedno častili, ga je poklical k sebi, da se ni mogel niti posloviti od svojih hčer in bratov. Ono nedeljo je bil še v cerkvi sv. Jurija, drugo nedeljo pa že na mrtvaškem odru. Da je bil »mož poštenjak, je pričal njegov pogreb, ki je bil v torek, dne 20. t. m. Bil je zvest naročnik katoliških listov. Naj počiva v Bogu blagi mož!

Pevsko društvo »Škrjanček«.

(Smartno ob Savi.)

Dne 24. nov. je imelo društvo svoj redni letni občni zbor, kateri je potoke prav živahno. Predsednik Anton Bolta je v svojem govoru razložil delovanje društva v preteklem letu in z lepimi besedami nagovoril nove članke, ki jih je pristopilo 15. Sedaj ima društvo 37 rednih članov. Društvo ima tudi svojo godbo na pihala za 16 mož. Na instrumente, katere smo kupili v Mariboru, se člani prav pridno vadijo pod vodstvom g. kapelnika Širerja. Oni, ki tako skrbijo, če se bodo godbeniki kaj naučili,

bodo te skrbi kmalu rešeni. Omenjeno društvo priredi v nedeljo, 2. decembra ob 15 igro »Slepa ljubezica. Igra je povzeta iz življenja sina edince, katerega so starši čez mero ljubili in ga tako tudi pogubili. — Vabljeni!

Lovske vesti.

(Ribnica.)

Izreden lovski pogum in srečo je pretekli teden pokazal naš zozozdravnik g. Ivan Novak. V Ojstrem vrhu nad Danami je g. Novak čakal jelena. Sodeč po nenadnem lomastenju, da prihaja jelen, zagleda pred seboj starega medveda. Radujoč se lepega plena, sproži oba strela na zver, ki pa ni obležala, marveč se dvignila na zadnji nogi in hropeč divjala proti lovcu. V svoji lovski hladnokrvnosti nabaše g. Novak prazno puško s kroglo, sproži in zver-medvedka se zvrne. Tehtala je 86 kg. Meso so vzeli reveži, lepo kožo pa ohrani g. Novak za spomin na ta dvoboj. Isti dan je pa v Dolnji vasi v Vrtlačah znani lovec g. Franc Kromar z enim strelom ustrelil srnjaka in srno. Čestitamo k izredni sreči.

n Skupina bojevnikov Selške doline ima v nedeljo, 2. decembra v Selcih svoj spominski dan. Ob 10 bo sv. maša s pridigo in molitvami za padle in umrle tovariše, kar opravi g. bivši vojni kurat Franc Bonač. Po cerkvenem opravilu se pa vrši v Krekovem domu redni letni občni zbor skupine. Vsi tovariši, člani skupine vabljeni.

n Na Krekovi gospodinjki šoli v Šiški pri Ljubljani se prične drugi tromesečni kuharsko-gospodinjki tečaj dne 2. januarja 1935. Priglasit: se je do Božiča. Notranje plačajo Din 600 mesečno za vse oskrbo; vpisnina za vsa tečaj 150 Din. Zunanje učenke plačujejo po dogovoru.

jih prihrankov nekemu prijatelju, Gagežu, ki je zginil... Oče je prodal posestvo in se naselil v Parizu, kjer sem se solal in seznanil z Didjerom. Mati je umrla. V palači Furtin so bile vsak dan pojedine, pri nas smo stradali. Oče si je vzel življenje. Mislil je, da bo vendar bogata grofica skrbela za nas. Pa je hotela zdaj, ko sem se obnil nanjo, samo Metko. Omoži jo in zbršle sled prostakemu imenu Kirgenerjev.

Rado je poslušal Verbanu vse v solzah. Res plemenit mladenič, vreden Metke.

Spat so ga spravili tisto noč, osramotnega in skesanega. A komaj je zadremal, že ga je prebudila Metka: »Sreča te išče, Verban!«

In Belec, ki je ves žarel od veselja, mu je prinesel naročilo. Zdaj gleda vsak dan obraz angelske deklice, ki je bila tako daleč za ubogega, nepoznanega slikarja, kakor je daleč zvezda od zemlje. Pomagati mu hoče do slave. Njene oči mu pravijo, da je vendar zanj sreča mogoča... Pa oče mu je napovedal, da ga bo poklical Bog, kadar mu bo sreča vrhuna. Kdaj bo to, oče?

»Pozor!« zakriči kočijaž.

»Verban!« kliče nek glas.

Verban se vzdrami. Glej Didjera, ki mu maha iz čedne dvovrpnice kočije. Didje! kje je neki bil toliko mesecev? Verban smukne mimo jezdecov in skoči k prijatelju. Konjička peketata, blato škropi na vse strani. Verban se čudi: »To ni več tisti, ki je prihajal k Kirgenerjevem na skromno večerjo. Čipke, zlata ura, fino aukno. Drži se imenitno in oblastno. Vendar ima nekaj v sebi, kakor da ni srečen.

»Kaj so te zaprli in prihajaš iz Bastilje? Vpraševal sem starše, pa niso vedeli ne kam ne kje.«

(Dalje sledi)

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Ker je doživela država v naslednjih štirih letih po proglasitvi prve ustave globoke notranje in zunanje izpremembe ter je bila ustanovljena »Zveza soc. sov. republik« (SSSR), je bilo treba posebno ustavo še za to. Izdana je bila dne 6. julija l. 1923 ter deloma izpopolnjena, oziroma izpremenjena še v letih 1924, 1925, 1926 in 1931. Njenih določil ne bomo vnovič podrobno navajali, kajti tako ustave posameznih zveznih republik, kakor tudi skupno zvezno ustavo preveča duh, ki veje že iz te prve ustave, le s to razliko, da je povsod še bolj poudarjen razredno bojni in diktatorski značaj države, da je odpravljena večina v prvi ustavi obljubljenih svoboščin (n. pr. svoboda zborovanj, združevanj, verske propagande itd.) in da je urejeno še razmerje posameznih republik do skupne zveze. Ravno ta del tudi najnazorneje kaže, da je vse govoričenje o federativnem značaju SSSR in o avtonomiji ter o državni samostojnosti posameznih ozemelj in narodov prosto varanje nepoučenih, kajti boljševiška Rusija danes ni mnogo manj birokratično-centralistična kot je bila pa carska. Že ob izpremembi ustave l. 1925 so bile pridržane zvezi sami naslednje pravice: vodstvo zunanje politike, urejevanje meja med posameznimi zveznimi republikami, sklepanje pogodb in vstop novih držav v zvezo, odobravanje vseh notranjih in zunanjih posojil, vodstvo zunanje in določevanje sistema notranje trgovine, določevanje smeri vsega gospodarstva, vodstvo vsega prometa in armade, sestava in uveljavljanje proračuna, ki vsebuje tudi proračune vseh zveznih držav, določevanje davkov in doklad za vse dohodke zveznih republik, določevanje denarja in kreditnega sistema, določevanje načel za izrabljanje vseh prirodnih zakladov in zemlje same, zakonodaja glede preseljevanja prebivalstva v druge zvezne republike, določevanje načel za vse pravosodstvo, za delo, za zdravstvo in za prosvetno politiko, določevanje mer in uteži, vodstvo vse statistike, zakonodaja o državljanstvu, pravica amnestije, razveljavljanje sklepov sovjetskih kongresov in izvršilnih odborov posameznih zveznih republik, ki bi kršili ustavo in poravnava sporov med posameznimi republikami. Že iz tega je razvidno, da o samostojnosti posameznih republik skoraj ne more biti govora, toda v praksi — kakor bomo še videli — gre njih popolna odvisnost od zveze še mnogo dlje. V Rusiji je vladala že od nekdaj tiranija in tudi povojni oblastniki so znali vedno brezpogojno uveljaviti svojo voljo navzdol s kakršnimikoli sredstvi. Prav skromna avtonomija se izražala v prosvetni upravi in pa v resnični in popolni jezikovni enakopravnosti. Zunanji oblikam puščajo večkrat nekaj svobode, toda misliti sme v Rusiji samo Moskva, kjer je sesedež vseh osrednjih uradov ter ustanov in duh mora biti povsod popolnoma enoten. Za mnoge narode je pa seveda že to znatno izboljšanje napram razmeram v carski Rusiji. V tem pogledu je Rusija nedvomno pred mnogimi evropskimi »kulturnimi« državami, kajti narodnostne nestrpnosti tam res ne poznajo in sovjetske odredbe se tiskajo u. pr. v nad 50 jezikih. Le napram Ukrajincem, ki še slej ko prej stremijo za resnično osamosvojitvijo od velikorusov, izvajajo ti tudi močan narodnostni pritisk. Vprav smešno je tedaj, če priznavata člena 4 in 6

zveznim republikam »suverenost«, ki gre tako daleč, da lahko celo izstopijo iz zveze in se popolnoma osamosvoje. To se pa lahko zgodi le tedaj, če so s tem zadovoljne — vse ostale republike, ali z drugimi besedami — nikoli. Ker popolnoma in neomejeno obvladuje vso neizmerno državo komunistična stranka, ki je že po svojem lastnem ustroju najstrožje centralistična, je že ta sama dovolj trdno jamstvo, da se posamezne »suverene« republike ne morejo niti ganiti brez izrečne volje oblastnikov v Moskvi, zato zveza za nekatere redke panoge res lahko izdaja le splošne določbe, ki jih potem samostojno, a strogo v njenem duhu izvajajo sovjetske oblasti posameznih republik.

Tako sta vključ v federativnemu licu države danes nazunaj neomejena gospodarja SSSR sovjat ljudskih komisarjev in CIK (dejanski diktator je pa seveda Stalin sam), kajti tudi vsruski sovjetski kongres se ne sestaja več po dvakrat na leto, kakor je določala prvotna ustava, temveč niti vsako drugo leto ne več (zadnji trije kongresi so se vršili l. 1927., l. 1931. in l. 1934.) in še tedaj le za nekaj dni. Tudi ustroj sovjata ljudskih komisarjev se je od l. 1918. ponovno izpreminjal. L. 1932. so obstojali v njem komisarijati za zunanjo politiko, za vojsko, za trgovino, za promet, za delo, za finance, za nadzorstvo delavcev in kmetov, za gospodarstvo in za politično upravo (t. j. zloglasno GPU, o kateri bomo še govorili).

Politični ustroj današnje SSSR si bomo predstavljali najnazorneje, če pregledamo njegovo stavbo od spodaj navzgor. Osnovna edinica so krajevni sovjeti, katerih zgodovina sega v revolucijo l. 1906. Ker je Lenin sovražil demokracijo in parlamentarizem, se je že tedaj oklenil sovjetske misli kot temeljne celice za zgradbo proletarske diktature. Tudi v revoluciji l. 1917. so boljševiki zmagali z geslom »Vso oblast sovjetom«. Volivna pravica v krajevne sovjete je na videz jako široka. V začetku so jo imeli le delavci in revni kmetje, nato so jo dovolili boljševiki še sovjetskim uradnikom, vojakom, zdravnikom in nekaterim drugim izobražencem. l. 1926. gospodinjam in naslednje leto še kočijažem. Tako je bilo že l. 1927. brez volivne pravice le 3-7% odraslih moskih in ženskih državljanov, med katerimi so bili vsi večji kmetje, trgovci, bivši carski uradniki in častniki ter plemiči. Zakon o volivni pravici je pa tako raztegljiv, da jo vlada lahko poljubno dovoljuje in zopet odvzema. V zadnjih letih je bila mnogim res zopet odvzeta, vendar ima še sedaj videz precejšnje demokratičnosti (l. 1927. je bilo vseh volivcev 58 milijonov).

Toda ta volivna pravica izgubi takoj ves zmisel, kakor hitro pogledamo volivni postopek. Volitve v najnižje sovjete (na kmetih so to vaški sovjeti, v večjih mestih pa sovjeti za posamezne mestne okraje) so namreč javne in se vrše na zborovanjih, ki jih sklicujejo strokovne organizacije. Po nekaterih propagandnih govorih predlaga predsednik shoda kandidatno listo in pozove zborovalce, naj dvignejo roke oni, ki so zanjo in nato še oni, ki so proti. Takih kandidatov, ki bi bili režimu nepriljetni, se seveda ne upa predlagati nihče, če se pa to vendarle pripeti in kak tak kandidat tudi zmaga, ima stranka na razpolago dovolj sredstev, da take volitve kratko in malo razveljavi, zlasti če bi propadel kak vodilnejši boljševik. V mestih morajo biti na kandidatnih listah le boljševiki (večkrat razen redno pripadajočih še dodatni, tako zvali »častni kandidati«), na kmetih pa pridejo v sovjete tudi ne-strankarji, ker tam ni dovolj komunistov, da bi izpolnili vsa mesta.

RAZNO

Mussolini za 40 urni delovni teden. Predsednik italijanske vlade je napisal članek, v katerem se zavzema za uvedbo 40 urnega delovnega tedna. Po Mussolinijevem mnenju bodo vse države, med njimi tudi Velika Britanija (Anglija), prisiljene, da po zgledu Zedinjenih držav Amerike, uvedejo 40 urni delovni teden.

»Pohod« je nedavno priobčil uvodnik, v katerem podčrta pisec tale stavek: »Vsaka diktatura izjavi revolucijo.« Na zgledih Avstrije in Nemčije dokazuje, kam vodi diktatura (samodržstvo) in izraža željo, da bi

Mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij v Utrechtu (Holandija) je inčla novembra meseca t. l. konferenco, na kateri se je proučevalo vprašanje nezaposlenosti delavske mladine. Na konferenci, katere so se udeležili voditelji delavskih mladinskih organizacij, se je sestavila prošnja, ki se je poslala mednarodni konferenci dela, ki se bo vršila prihodnje leto. Namen te prošnje je, konferenco dela prisiliti, da se bo z vso vneto zavzela za preče vprašanje nezaposlenosti delavske mladine. Nadalje se je na konferenci razpravljalo še o podaljšanju šolske obveznosti delavske mladine, izgraditvi poklicnega pouka, posebnih delih za mlade brezposelne delavce ter o počasni uvedbi mladih brezposelnikov v delo z upokojitvijo starejših delavcev in skrajšanjem delovnega časa.

Zaščita vajencev v Avstriji. Znano je, da ima Avstrija vajeniško zaščito zelo dobro izvedeno. Tako imajo vajenci poleg drugih ugodnosti tudi pravico do odškodnine. Toda ne samo pravico na papirju, kakor ta obstoja pri nas, marveč to odškodnino dejansko tudi dobe. Vajenci, zaposleni pri dunajskih obrt. združenjih dobijo odškodnino za delo po času zaposlitve in značajo stroke. V ortopedsko - mehaničnih delavnicah prejemajo vajenci od 1 do 6 mesecev učenja 5 šillingov (40 dinarjev), od 7 do 12 mesecev 7 šillingov (57 din), od 13 do 24 mesecev 9 šillingov (72 din), in od 25 do 37 mesecev 13 šillingov (124 din) odškodnine na teden.

ZA KRATEK ČAS

Ura. — Za rojstni dan sem dobila tudi uro. — In kako teče? Dobro? — Imenitno, ti rečem. Za vsako uro porabi samo 50 minut.

Potrdilo bi rad. Gospodar: »Načeloma ne dajem nobene miloščine. Sem član proti beračenju in tam redno plačujem prispevke. — Berar: »Ali bi lahko videl potrdilo.«

Ni treba obupati. — Moj razum je moj kapital. — Le nikar ne obupuj, fant, siromastvo ni sramotno.

Sovražniki. — Mi, zdravniki, imamo mnogo sovražnikov na tem svetu. — Seveda, še več pa na onem.

Strahotni. — Tatovi so mi pobrali vse, uro, veržico in denar. — Saj si misel pri sebi revolver. — Ja, to je edino, česar pri meni niso našli.

Brez skrbi. Gospodinja: »Kaj vidim, Nežka! Kako morete vtikati prst v juho?« — Kuharica: »Brez skrbi, gospa, saj ni vroča.«

Prebrisana glava. — »Če veš, kdo ti je ukradel avto, zakaj ga pa ne ovadiš?« — »Ker čakam, da bo kupil nove pnevmatike.«

Ah takol! Marička, zakaj ne ometete te pajčevine? — »Gospa, mislila sem, da spada pajčevina k radioaparatu.«

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

Najprej dve, tri o reki Ob. Njen dom je v Altajskem pogorju. Ob nastane iz dveh rek, ki se imenujeta Katun in Bija. Katun pomeni mošega, Bija pa žensko. — Nekaj kilometrov od mesta Bijsk se Bija in Katun združita in se nato imenujeta Ob (Obac). Ko sta Katun in Bija že davno v »zakonu«, tečeta še vedno vsak sibi. Katun je namreč moten, umazan, dočim je Bija čista »hči planine«. Traja precej dolgo, da postaneta Katun in Bija »enega duba in enega »reke«. — Od Novega Nikolajevskega teče reka Ob dalje proti severu in je pri izlivu v Severno Ledeno morje najmanj trideset kilometrov široka. Pač velikanska reka! Že pri Novo Nikolajevsku meri »železniški most čez Ob« kakšne 4 kilometre. Vendar naj na tem me stu pripomnim, kar naši študenti gotovo vedo, da Ob ni največja sibirski reka, saj jo v vsakem oziru prekaša Lena, ki ji poišči izvir tam okrog Zabajkalskega jezera.

Že prej sem omenil železniški most čez Ob. Naj popravim, da sta tam dva mosta in ne eden. Prekosi birska železnica ima namreč dva tira in čez vsako večjo reko vodi — najbrže iz varnostnih razlogov — dva mosta, oddaljena drug od drugega, ne vem koliko, recimo 100 m. Na vsakem mostu je položen po en tir. Če en most popravljajo, se po drugem lahko vrši neoviran promet.

Novo Nikolajevsk ni staro mesto, kar pove že njegovo ime. Ko sem ga imel čast videti, je bilo mestu komaj dvajset let. Ima poleg drugih šol tudi realko in je na splošno čedno sibirsko mesto s prijaznimi prebivalci.

Na kolodvoru v Novo-Nikolajevsku smo se mudili precej dolgo. Resnično sem pozabil, kaj smo tam počeli. Spominjam se le Avstrijca, ki je prošil ruskega oficirja, naj mu zamenja nekaj kron v rublje. To zamenja je oficir odklonil, pač pa je, kar je bilo za ujetnika še boljše, prosil daroval rubel.

Dobili smo zopet po 25 kopejk, nato pa smo odkorakali z novonikolajevskega kolodvorja navzdol v pristanišče. Povodaki so nam, da nas ponese ladja po reki Ob na jug, tja do Barnaula. Ni trajalo dolgo in ukrali so nas — po vrlokratnem številu seveda — na »parobrod« (parobrod) »Gullet«.

Ko sem stopil na ladjo, sem bil precej — v jugoslovanski povedano — »zapravščen«. Ali ne bo še konca te vožnje? Kam nas neki sedaj ženejo? Na drugi svet? Ali nam hočejo Rusi res pokazati, kako veliki so, in kakšni ubogi pritlikavci smo mi, ki smo se spustili z ajmi v boj.

Globoko v trupu naše ladje, kjer je običajno prostor za blago, so bile postavljene dvonadstropne prične, na katerih so se malo prej pripeljali v Novo-Nikolajevsk »vpoklicani rusko-sibirski vojniki iz krajev blizu in daleč tam ob južnem Obu. Nazaj pa smo romali na istih pričnih mi avstrijski ujetniki.

Prod odhodom iz Novo-Nikolajevska mi je nekdo pripovedoval, da reka Ob zamrzne že novembra in da potem vzdržujejo med pristanišči kraji promet s konji in sanmi. Takrat železnica iz Novo-Nikolajevska v Barnaul, oziroma v Bijsk še ni bila popolnoma dovršena. — Neprevrta voda ruskih zemljiških rek na splošno ni pitna. Voda Ob pa je sicer več ali manj blatna, vendar užitna tudi v surovem stanju. Zvedel sem tudi tisto popokline, da so ujetnike nezahvalno odpravili iz Novo-Nikolajevska po Obu dalje proti severu.

Na steni naše ladje sem opazil lepak s parobrodinimi postajami v sledenču redu: Novo-Nikolajevsk, Kamen, Selabohika, Barukova, Barnaul, Legostajev, Pristan, Bistri Istok in Bijsk.

In zaživžgala je parna pisčalka. Stroj so zaropotali. Zasukali sta se obojestranski široki kolesi, premaknila se je ladja in zavzela smer v temno noč, tja proti Altajskemu gorovju.

Okrog 7 zvečer nas je rečni parobrod »Gullet« odpeljal po Obu navzgor. Legel sem na prično in poizkušal zaspati. Ni šlo. »Gullet« nisem bogve kaj zaupal, saj se še vse drugačnim ladjam, kot je ta »lupina«, pripete nesreče. V trupu — ladjemcem natorč — so bile dobre decimeter široke luknje za svetlobo, zaprte

sicer z debelim steklom. Če bi se pa takojliko katero okence ubilo in bi voda udrila v skladišče, pardon, v našo spalnico, kako naj se rešim? Par plavalnih pasov sem videl, ko sem se vkrcaj in tudi dva mala čolna za dvajset ljudi sem opazil. Nas pa je bilo nekaj sto. Še v Gradaščici ntonoš, pa bi v Obu nel Večina nas je bila plavačev, ampak Ob je širok, da komaj vidiš z enega brega na drugi breg in njegova voda je sedaj v pozni jeseni že strupeno mizla. Pa še bogve kakšni morski volkovi in druge strašne vodne zveri komaj čakajo v tej sibirski reki na »lahitno avstrijsko človekivost! In dajal sem si pogum z Askereem in si šepetal:

Se tam pri Lvovu bitke
bal se nisem,
zrl ji v oči,
pa tukaj mar ko dete
bi trepetal,
če val žumi? —

Kaj pa se mi sploh more zgoditi brez božje volje?

V spalnici je gorela električna luč. To priliko so izkoristili štirje Srbi in so menda vso noč igrali karte. Pa kadili so na vse pretege. Gosti oblaki dima so se valili od prične do prične. Če pojde tako naprej, sem si mislil, se do Barnaula osušim ko polenovka. Pa temu treba se privaditi, čeprav sprva težko gre. Nazadnje sem se cigaretnega dima tako nadihal, da sem hočeš-nočeš zaspal.

Dne 24. septembra 1914 je bila prva noč na Obu za mano. Po dolgem času sem se zopet enkrat pošteno umil, saj je bila na parobrodu na razpolago gorila in mrzla voda. Nato pa urno na krov, da vidimo, kje smo.

Parnik plava deloma po levi, deloma po desni strani široke struge. Bregova sta od 7 do 10 m visoka. Srečujemo večje in manjše pešene otoke. Neki mornar meri od časa do časa na sprednjem koncu ladje z dolгим kolom višino vode. Za nami plava večji osebni parnik. Ob 8 zjutraj se ustavimo v pristanišču Kamen.

Neki Rus mi pojasnjuje, da Kamen sicer ni mesto, vendar ima mestni značaj. Opazim nekaj tovarniških dimnikov. Ob brega mi pada v oči velika zaloga kmetijskih strojev, več sto sani in drugih izdelkov. Prasiči so nas tudi tu svobodno »poudravljal«. Povedali so mi tudi, Rusi namreč, da ne bo pomote, da je Kamen bogat kraj, ki šteje okrog 18 tisoč duš. V bližini in daljni okolici je baje okrog 6000 milinov, najbrže precej tudi takih na veter. V Kamnu sta bila takrat dva paromlina. Pšenico pošiljajo v tukajšnje mline celo iz Novo-Nikolajevska. Kamen je torej veliko žitno pristanišče. V mestu je med drugimi šolami tudi gimnazija. Zanimivo je tudi to, da je banka v Kamnu bila pripravljena zamenjati v rublje le avstrijski srebrni denar ne pa bankovcev.

V pristanišču so nakopičili cele vrhove pšenice. Kakih 30 žensk čisti in zrači zrno in prepeva. Ravdnar je pripeljal po Obu za nami parnik »Vladimir«. Potniki jo z ladje mahnejo kar po bližnjici čez pšenico. Neki ruski vojak in ena izmed žensk se zgrabita in premetavata po božjem daru. Sramežljivost pretaka v Rusiji venomer solze. — Tamle ob vodi perejo »kovrce«, razbijajoč po njih s širokim lesom. Uboge usi!

Na barakah, kjer prodajajo meso, je naslikan velik vol, a sem opazil prav tam na prodaj tudi — kravje vime. Kruh neverjetno bel in zelo dober. Hleb iz sirske pšenice oziroma moko ima res neki svojski, izredno prijeten okus. Vsem nam se je tako zdelo.

Ob pol 12 se javim v kabini (ladijski sobici) ruskega častnika, ki smo mu bili poverjeni. Reklo se je, da dobimo kruh in vsak za dva dni petdeset kopejk. Čakam in čakam do 4 popokline, pa ne pričakam ne enega ne drugega. Med tem sta ruski kapitan (stotnik) in neki avstrijski »zdravnik-ujetnik« lepo v kabini sedela in pila in jedla. Sklenila sta že tedaj — premirje. Pohvalno pa naj omenim, da je visela v kapitanovi sobici podobna Matera božje in da sta gospoda nazadnje tudi meni privoščila čašico čaja. Ko sem se opravičeval, da se ne morem primerno zahvaliti, ker ne znam rusčine, me je ruski kapitan »potožil«: »Imel boš še dovolj časa, da se je priučiš.«

(Nadaljevanje.)

Tone: »Kako pa kaj s tvojim spanjem?«

Tine: »Strašno. Niti takrat ne morem zaspati, kadar je treba stati.«

Poten perje

Preskrbite si za zimo pravočasno in po nizkih cenah perje za blazine in pernice v Trgovskem domu Sternecki.

Din 10-50, 17-50, 28 — dobro mešano perje
Din 48 —, 58 —, 100 — fino čiščeno perje
Din 62 — sivi puh, Din 148 — polpuh
Din 227 — beli puh

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOMSKA PERLA IN ORLEK
Celje št. 19

Zahtevaite vzorce perja, da ne prepričate o dobri kvaliteti, katere se vam nudi po gornjih nizkih cenah. Dalje zahtevajte takoj veliki novi ilustrirani cenik s več tisoč slikami, v katerem najdete vse, kar potrebujete in katerega dobite brezplačno. — Kar ne ugaja, se zamenja ali se vrne denar.

DROBTINE

Veren človek ne bo nikdar povsem šel s tira. Katoličan živi še kot vernik v strogo urjenem svetu svoje cerkve. Krščanska modrost mu je zvezda vodnica, ki svetli tudi pri njegovem političnem udejstvanju in ga nikdar ne prevara.

Za varstvo mladine. Policijsko ravnanje v madjarski Budimpešti je izdalo ukrop, da ne sme nobena slaščičarna, kavarna, restavracija in gostilna zaposlovati natakarič in strežnic pod 24. letom. To odredbo ji je narekovala inkubnja, da se dekleta v teh službah zaradi težjih znanj preživijo še na druge nedovoljene načine. Vsaka prodajalka, natakarič in strežnica, ki služi v podjetjih imenovane vrste, mora dokazati, da je stara vsaj 24 let, sicer mora zapustiti svoje mesto.

Radij na dnu morja. Ameriški geologi (tutenjaki, ki proučujejo zemljo) so imeli nedavno zborovanje, na katerem so ugotovili, da se po zadnjih poskusih na dnu Tibega oceana lahko sklepa, da leže na morskem dnu plasti, ki so dvanaestkrat bogatejše na radiju kakor skaloviti okladi v zemski kopni. Največji del radija leži na najglobljih mestih oceana, daleč od brega. Učinkaj cenijo, da je tega radija za celo milijardo ton.

Zanimiva ugotovitve. Pisali so, da so se one leto v jeseni zatekli močnejši tropi lastovke na Bavarsko, odkoder so jih z letali odpeljali v južnejše kraje, da ne poginejo na severu. Lastovico so opremili s posebnimi obročki, da bi se pozneje preverili, če se bodo vrnila spomladi. Mnogi prijatelji živali na Bavarskem so imeli prifiko uveriti se, da so se vrnila prav tiste lastovice, ki so jih bili odpeljali na jug.

Kdaj nam spanje koristi. Prof. Stockmann v Dulsburgu je dolga leta raziskoval vzroke vedno bolj razširjenih živčnih bolezni in dospel do zaključka, da so posledica napadnih razdelitve dneva in noči. Prepričan se je po opazovanju več sto oseb različnega spola in starosti, da najbolj osebi človeka spanje od 7 zvečer do polnoči. Ljudje, ki počivajo v teh urah, ne občutijo nobene zaspanosti v teku preostale noči in podnevi. Preučenec našega življenja v tem pravcu bi kmalu povečala splošno delavnost, odgovornost in dobro voljo.

Po naših zdravniških in zdravstvenih in-
stitucijah je dokazano in potrjeno, da „FITONIN“ zanesljivo in hitro zaceli tudi naj-
starejše kronične rane. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 stekla 50 Din. Poštno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z. o. z., Zagreb I-78. Reg. pos. št. 1281 od 28. VII. 1933.

Dva tedna živ z razpočenim srcem. V ne-
strokovnem listu poročila dunajski zdravnik dr. Pe-
trowych o moču, ki je 13 dni, torej skoraj dva
tedna, živel z razpočenim srcem. Srce je utripalo v
tem času z neverjetno življenjsko silo. Pri dviganju
nekega bremena je mladi mož hipoma začutil bo-
lečino v levi strani prsi in diha mu je zastajal.
Spravil so ga v bolnišnico. Znamenja so kazala,
da mu je počilo srce. Ko so ga po smrti raztele-
sili, so videli, da je res tako; živ pa je ostal toliko
časa le zaradi tega, ker je kri lahko uhajala v pre-
no duplino in ni ovirala dosti delovanja srca. Če-
prav gre le za izjemen, izredno redek primer, ven-
dar dokazuje to žilavost šloveskova.

»SLOVENEČ«

je edini slovenski katoliški dnev-
nik. Piše v duhu Katoliške ak-
cije. — Stane na mesec 25 Din.
— Pišite, da ga Vam pošljejo
nekaj števil brezplačno na
ogled. — Naslov: »Slovenec«,
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Neki zasebni uradnik, ki se je po zvestem
službovanju umaknil v pokoj, je zadnji dan prejel
zavitek od svojega gospodarja, ki mu je dejal:
»Vzemite to kot znak mojega spoštovanja do vas.«
Uradnik je željno odpiral zavitek v nadi na
lepo nagrado, privlekel pa je ven le gospodarjevo
fotografijo. — »No, kaj pravite k temu darilu?«
»To je prav vam podobno« je dejal razočarani
uradnik.

★

Zakrajnik je dobil novega hlapca in za ve-
čerjo postavil predenj skledo gob, ki jih je sam
nabral. »Kako to, da samo jaz jem gobe?«, je
vprašal, ko je pogledal krog sebe in videl, da
imajo drugi drugačno jed. »Ej mi imamo gobe
raje za zajtrk«, je odvrnil Zakrajnik. Drugo ju-
tro je gospodar stopil v sobo, kjer je spal hla-
pec ter ga vprašal, kako mu je. »O, izvrstno,
je ta odgovoril. »Mica«, je dejal Zakrajnik svoji
ženi v kuhinji, »le skuhaj jih, niso strupene.«

★

Ženski pokret. — »Draga sestre! vzklíkno
voditeljica ženskega pokreta. — »Boj, neizpro-
sen boj za svete pravice žen do popolne zma-
ge našega pokreta! Rada odgovarjam na vsako
važno stanovo vprašanje. — »Draga sestra,
zakliče mlada gospodična, — ali bi nam mogli
povedati, kje ste kupili svoj krasni klobuk?«

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrirana zadruga z neomejeno zavetjo

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.

Brivce: »Ali se sicer vedno sami brižete?«
Mihovec: »Ne vedno, kadar spim, ali jem,
kratrat gotovo ne.«

POLNOVE KOŽE tudi mladitve, srnje, jasnbežve, li-
siže, dekarjerje, verice, kupuje
Zdravič, Ljubljana, Pijarijska 9

Stanko: »Na, tu imaš, vzemi si cigareto.«
Janko: »Hvala, kajenje sem popolnoma
opustil.«
Stanko: »A, takšna je tvoja žena?«

Prehlic. Podpisni Mastnak Jože, delavec v Ra-
domlju, a tem preključenjem se govoriče
o dogodku v gostilni Kaplja Franceta v Radomlju
kot neresnične in neosnovane ter se zahvaljuje
Kaplja Francu, da je odstopil od kazenskega pre-
gona. Mastnak Jože.

Mali oglasnik

Vaska drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslovno ozroma obratni pomočnikov
ali vajencev in asorbe.

Pozor gospodarji!

Nabavite si prvovrsten
izdelek sekir in plan-
kač, katere pošiljam po
pošti. Cena kilogram
za planke Din 40 —,
za sekire Din 20 —. Za
vsak komad preva-
zom garancijo. Trgovci
imajo popust Matevi
Krmelj, Log, pošta
Škofja Loka.

Iščemo sapunike,

ki poznajo peko in
trgovce z moko Pers-
sons Ljubljana poštni
predal 307

Novaške orodje

kompletno, poceni
prodaja Franc Miskar v
Saleku p. Velenje.

Kupim dve lepi ore-
hovi sadiki
10—12 cm močni. —
Andrej Kregar St. Vid
nad Ljubljano 59.

Oblike, površnike

in usnjene suknjiče
naceene pri Ludviku
Siaku v Dobriču.

Služkinja, ki je vajena
vseh kmet-
skih del in ima veselje
do živine, počena, nad
20 let stara dobi službo
v župnišču. — Nastop
1. januarja. Ponudbe
pod šifro »Krški okraj«
št. 13.295.

Površnike, usnjate
suknjice, suknjiče,
obleke itd. kupite naj-
ceneje pri Pres-erju.
Sv. Petra cesta 14.

Gospel, lesen in mla-
tilnično prodam
po nizki ceni. Naslov
v upravi »Domoljuba«
pod št. 13.235

Krava, 8 in pol meseca
bresa, dobra
mekarica se prodaja.
Jakob Novak, Šiška 26.

Vas vrste starega čelasa, tudi pločvino in druge
kovinske odpadke pla-
čuje najvišje Fr. Stupica, Ljubljana
Gospodarska cesta 1.

»Povedal sem zdravniku, da sem raztresen
in pozabljiv.«

»In kaj je rekel na to?«

»Naprej sem mu moral plačati.«

Novo črno brinje in lige oddaja po
ugodni ceni
Ivan JELACIN - Ljubljana, Emonska št. 2

Jubilej aličnih hodnikov. Meseca junija leta
1792 so v Parizu na cesti Rue de l'Odéon položili
prve hodnike za pešce, kar je v tistem času bila
prava redkost. Kmalu so začeli delati obcestne
pločnike tudi po drugih pariških cestah, nakar je
ta zgled našel posnemovake po številnih evro-
pskih mestih. Še leta 1790 je odlok francoskega kralja
strog prepovedal metati akosi okno na cesto
pomije in umazano vodo, češ, da je to za ljudi, ki
kaj takega dobio na glavo, zelo neprijetno. Ta na-
vada, metati pomije kar akosi okno na cesto, je
bila menda v Parizu splošno razširjena. Povzo-
čala je strašen amraz po pariških ulicah. Zaradi
tega smradu so se francoski kralji tudi preselili iz
Pariza v Versailles.

»BOGOLJUB«

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi.
Ima vedno lepe slike v bakro-
tisku. Pišite, da ga Vam pošljejo
na ogled. Naslov: »Bogoljub«,
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Mož z enim očesom. — Bože moji zavpije raz-
burjena gošpa v veliki trgovski hiši, ki je izgubila
moža, — iščem malega gospoda z enim očesom. —
Milostiva, — ji seže v besedo vljuden prodajalec,
— če je gospod tako majhen, je bolje, da ga iščete
z obema očesoma.

★

Manca: »Kaj pa kaj s tvojim mladim knjižer-
narjem za katerega se tako zelo zanimaš?«

Franca: »Oh, velik butec mora to biti. V
knjižarni, kjer je zaposlen sem kupila že knjigo
»Kako pišem ljubavna pisma«, potem dve kuhar-
ski knjigi in pa knjigo »Kako postanem dobra
žena«. Pa misliš, da se kaj zmeni? Prav nič.«

★

Dobernik je prišel na pošto in vprašal, če
je morda kaj pisem zanj. Poštarica je pregle-
dala vse predale, a nič našla. »Ali pričakujete
pismo?« ga je vprašala. — »Ne, tega ne, kdo pa
naj mi piše, ampak, zadnjič sem bral, da pride
na vsakega Jugoslavana povprečno dvanaest pi-
sem na leto, in tako sem mislil, da povprašam
in odnesem domov mojih dvanaest.«

★

Gost: »Kakor vidim, je tu pri vas prepovedano
dajati napitnico.«

Natakar (tih): »Ampak, prosim vas gospod,
saj so bila v raru tudi prepovedana jabolka.«

Smučči od 75
Din

Zahlevajte ceniki!

Obiščite našo razstavo športnih potrebščin 1. in 2. decembra 1934.

Vse potrebščine za smučanje in zimsko
alpinistiko Vam nudi: športna trgovina

ALPINA

Ljubljana, Tyrševa cesta 7.